

RUMUNIA ZAPOWIADA SWOBODNE WYBORY

Deklaracja rozszerzonego rządu

MOSKWA, 9.1. Agencja Tass podaje komunikat o działalności Komisji sojuszniczej, wyznaczonej przez konferencję ministrów spraw zagranicznych w Moskwie w związku z rozszerzeniem rządu rumuńskiego.

W okresie od 1 do 8 stycznia r. b. Komisja przeprowadziła szereg konsultacji z królem Rumunii, Michałem I i z przedstawicielami dotychczasowego rządu rumuńskiego. W czasie tych konsultacji król Michał I i dotychczasowy rząd rumuński wyrazili zgodę na wszystkie decyzje konferencji ministrów spraw zagranicznych w Moskwie.

Dalszym wynikiem konsultacji było wysunięcie kandydatury przedstawiciela partii narodowo-zaradkowskiej, E. Hatieganu i kandydatury przedstawiciela partii narodowo-liberalnej, M. Romniceanu na członków rozszerzonego rządu rumuńskiego. Komisja stwierdziła, że kandydatury te odpowiadają wymaganiom powziętym na konferencji moskiewskiej.

Na wniosek premiera rządu rumuńskiego Piotra Grozy i po zatwierdzeniu przez króla Michała I, Hatieganu i Romniceanu weszli w skład rządu rumuńskiego. Dekret królewski w tej sprawie został ogłoszony 7 stycznia 1946 r. Na tym konferencja zakończyła swe prace.

MOSKWA, 9.1. Agencja Tass donosi, że przewodniczący rumuńskiej rady ministrów, Groza przesłał zastępcy Komisarza Ludowego spraw zagranicznych ZSRR, Wyszyńskiemu następującą list:

„Mam zaszczyt przekazać Panu oświadczenie rządu rumuńskiego, rozszerzonego zgodnie z decyzjami konferencji moskiewskiej, dotyczącymi Rumunii. Deklaracja rządu opiera się na jednomyślniej uchwale przyjętej na posiedzeniu 8 stycznia r. b. przez radę ministrów, w skład której wchodzi przedstawiciele partii narodowo-zaradkowskiej, której przywódcą jest Maniu i partii narodowo-liberalnej, której przywódcą jest Bratianu. W ten sposób rząd rumuński wypełnił całkowicie decyzję konferencji moskiewskiej”.

Do listu dołączono deklarację rządu rumuńskiego następującej treści:

„Dziś, w dniu 8 stycznia 1946 r. odbyło się nadzwyczajne posiedzenie Rady ministrów pod przewodnictwem dra Piotra

Grozy. Prezes rady ministrów przedstawił nowych ministrów Michała Romniceanu i Emila Hatieganu. Następnie premier postawił wniosek, aby rada ministrów zatwierdziła całkowite wypełnienie decyzji przyjętych między 16 a 26 grudnia 1945 r. w Moskwie przez ministrów spraw zagranicznych ZSRR, USA i Wielkiej Brytanii.

Rada ministrów rozpatrzywszy ten wniosek uważa za konieczne oświadczyć, co następuje: 1) powszechne wybory do zgromadzenia ustawodawczego zostaną przeprowadzone w najbliższym czasie, 2) wybory będą przeprowadzone w warunkach całkowitej swobody na zasadzie powszechnego i tajnego głosowania z udziałem wszystkich partii demokratycznych i antyfaszystowskich, które będą miały prawo wystawienia swoich kandydatów, 3) za-

pewnia się wolność prasy, słowa, wyznań i stowarzyszeń.

Ministrom spraw wewnętrznych, sprawiedliwości, wyznań i propagandy poleca się wprowadzenie w życie powyższych uchwał. (PAP)

WASZYNGTON, 9.1. (tel. wł.) Prezydent Truman na konferencji prasowej oświadczył, że rząd Stanów Zjednoczonych nie uzna rządów Rumunii i Bułgarii bez postanowionego na konferencji w Jałcie zagwarantowania wolnych i nieskrępowanych wyborów.

Prez. Truman ujawnił, że ambasador Harriman chciał ustąpić już wielokrotnie od czasu kapitulacji Niemiec oraz zakomunikował, że przekonał Harrimana o potrzebie, by pozostał on na placówce w Moskwie. Prezydent wyraził nadzieję, że ambasador nie opuści swego stanowiska.

Parlament 51 narodów ziemi

Dziś uroczyste otwarcie w Londynie

LONDYN, 9.1. (tel. wł.) — Król Jerzy VI wydał dziś pierwszy od 1939 roku bankiet państwowy w Saint James Palace, na którym para królewska gościła szefów delegacji zagranicznych.

W dniu jutrzejszym nastąpi inauguracja Ogólnego Zgromadzenia Organizacji Narodów Zjednoczonych. Będą to narodziny organizacji, z którą świat wiąże nadzieje uniknięcia nowej wojny i utrwalenia pokoju. Zgromadzenie otworzy brytyjski premier Attlee, który powita zebranych w imieniu Wielkiej Brytanii.

LONDYN, 9.1. (tel. wł.) — Istnieją widoki na kompromisowe załatwienie sporu, jaki powstał w łonie delegacji amerykańskiej w związku z rezolucją dotyczącą energii atomowej.

Sprawa ta będzie jeszcze przedmiotem rozmów pomiędzy głównymi przeciwnikami w sporze — sekretarzem Byrnesem a senatorem Arturem Vandenbergiem. Od wyniku tych rozmów a prawdopodobnie także od rezultatu dzisiejszej konferencji przedstawicieli Wielkiej Trójki będzie zależało, czy komunikat moskiewski ulegnie rewizji.

LONDYN, 9.1. (tel. wł.) — Delegaci Narodów Zjednoczonych czynią ostatnie przygotowania do pierwszego Ogólnego Zgromadzenia i zajęci są studio waniem porządku obrad.

Amerykański sekretarz stanu Byrnes oświadczył dziś na konferencji prasowej, że „nie ma mowy o nieporozumieniach pomiędzy przedstawicielami 4 rządów, popierających rezolucję na temat energii atomowej. Rozumieją oni, że gwarancje bezpieczeństwa mają się odnosić do wszelkich faz każdego planu przedstawionego przez Komisję”.

Byrnes dodał w swym oświadczeniu, powtarzając zapewnienie brytyjskiego ministerstwa Spraw Zagranicznych, że wtorkowe jego spotkanie z min. Bevinem miało charakter czysto towarzyski.

Wybory w Belgii

BRUKSELA, 9.1. (Tel. wł.) — Dziś rozwiązany został belgijski parlament. Termin nowych wyborów przewidywany jest na dzień 17 lutego.

PROCES NORIMBERSKI

NORYMBERGA, 9.1. (Tel. wł.) — Sir David Maxwell Fyfe, zastępca głównego prokuratora brytyjskiego przedstawił dziś w Norimberdze materiał dowodowy, wykazujący, jak Ribbentrop usiłował nakłonić Japonię do zaatakowania ZSRR, gdy armia niemiecka przegrała na froncie wschodnim. Rząd japoński odpowiedział Ribbentropowi, że Japonia jest całkowicie pochłonięta własną wojną i nie może podejmować się żadnych zobowiązań.

KONGRES PSL

Pierwszy w odrodzonej Polsce Kongres P. S. L. będzie miał szczególną wagę i znaczenie.

Na Kongresie tym poza rozstrzygnięciem nagromadzonych spraw o charakterze ogólnopartijnym i politycznym zostanie również zdecydowana sprawa programu Polskiego Stronnictwa Ludowego. Ostatni bowiem program uchwalony był na Kongresie S. L. w dniu 7 i 8 grudnia 1935 r.

Program ten zawiera szereg zasad aktualnych do dziś dnia, pomimo zmienionych warunków i okoliczności. Wybuch jednak wojny, oraz przemiany zachodzące w świecie nie mogły pozostać bez wpływu na ustalone w 1935 r. zasady w tak żywym ruchu i tak związanym z rzeczywistością, jak Ruch Ludowy. Dlatego też konspiracyjny Ruch

Ludowy przystąpił do opracowania nowych wytycznych i nowych zasad programowych, które zostały ostatecznie ustalone w 1944 r.

Obecnie Władze Naczelne P. S. L. przygotowują projekt programu, który zostanie przedstawiony Kongresowi — nad czym od dłuższego już czasu pracuje Komisja Programowa pod przewodnictwem prezesa J. Niecki. Referentem Komisji jest J. Dec.

Komisja powyższa odbywa systematyczne posiedzenia i prace jej dobiegają już końca. Na dzień 10 stycznia zwołana jest Konferencja Komisji Programowej z udziałem przedstawicieli wszystkich Zarządów Wojewódzkich P. S. L., na której wniesione będą przygotowane przez teren tezy programowe.

Bułgarzy pojechali do Moskwy

Obiad na Kremlu u Stalina

MOSKWA, 9.1. — Agencja Tass donosi, że przewodniczący Rady Komisarzy Ludowych ZSRR, Stalin, wydał na Kremlu obiad na cześć bułgarskiego prezesa rady ministrów, Kimona Georgiewa.

W obiedzie wzięli udział: bułgarski minister spraw zagranicznych — Stajnow, minister spraw wewnętrznych — Jugow, poseł bułgarski w ZSRR, prof. Michalczew, a ze strony ZSRR Molotow, Woroszyłow, Mikojan, Zdanow, Kaganowicz, Berja i inni.

Nafta Bliskiego Wschodu

Koncesja na wielki rurociąg

LONDYN, 9.1. — Agencja Reutera donosi: Wysoki komisarz Palestyny, sir Allan Cunningham, udzielił amerykańskiemu towarzystwu „Transarabian Pipeline”, którego współwłaści-

cielami są „Standard Oil” i „Texas Oil Company” koncesji na budowę rurociągu naftowego, który będzie biegł od Zatoki Perskiej poprzez Arabię do Palestyny.

Aresztowania w Belgradzie

Uwięziono 13 osób — wykryto tajną drukarnię

LONDYN, 9.1. Agencja Reutera donosi, że jugosłowiański Wydział Bezpieczeństwa aresztował 13 osób, należących do organizacji generała Michajłowicza. Przy tej okazji wykryto tajną drukarnię.

Wśród aresztowanych znajduje się dowódca oddziału czetników podczas okupacji niemieckiej, mjr. Wastiez, wybitny adwokat belgradzki, wyżsi urzędnicy Banku Narodowego i przemysłowcy.

Proklamowanie strajku powszechnego w Grecji

LONDYN, 9.1. — Agencja Reutera donosi z Aten, że generalna konfederacja pracy proklamowała w dniu 8 stycznia r. b. strajk powszechny. W Atenach strajkuje 17 tysięcy robotników i tyleż mniej więcej w Pireusie.

Konfederacja zaprzecza twierdzeniu greckiego premiera Sofulisa, że strajk ten ma charakter polityczny. W dniu 9 stycznia

przyłączyli się do strajku kolejarze. (PAP).

TARTAKOWER

zdobywa pierwsze miejsce

LONDYN, 9.1. (Tel. wł.) — W międzynarodowym turnieju szachowym w południowej Anglii pierwsze miejsce zdobył dr. Tartakower, uzyskując 9,5 pkt. Na drugim miejscu uplasował się mistrz Szwecji, na trzecim Amerykanin Denker.

Bandyci pod Kwidzyniem

Co wykazało śledztwo

PAP komunikuje: Dalszy przebieg śledztwa w sprawie bandytów, ujętych z bronią i w mundurach Czerwonej Armii w okolicy Kwidzyna, wykazał, że należeli oni do dywersyjnej organizacji, złożonej z obywateli polskich, która postawiła sobie za cel dyskredytowanie w ten sposób wojsk radzieckich. Szajka ta grasowała w ostatnich miesiącach na Pomorzu.

Pogłoski walutowe

Spekulantów spotka zawód

PAP informuje: Ostatnio na terenach zachodnich spekulanci rozsiewają fantastyczne pogłoski o mającej rzekomo nastąpić wymianie pieniędzy przy częściowej zapłacie za banknoty wymienione.

Ministerstwo Skarbu oświadcza, iż wszystkie te pogłoski pozbawione są jakichkolwiek podstaw. Żadna operacja wymienna nie jest zamierzona, a wszelkie tego rodzaju pogłoski są celowo rozsiewane przez spekulantów w celu podbijania cen i szerzenia niepokoju.

ś. † p.

Stanisław Kutrzeba

Posel do Krajowej Rady Narodowej

Prezes Polskiej Akademii Umiejętności

Zmarł w Krakowie dn. 7 stycznia 1946 r.

PREZYDIUM KRAJOWEJ RADY NARODOWEJ

W CZORAJ I DZIS

Jak chłop polscy idą ku wielkości

Przeciwnicy chłopów wysuwają rozmaite przywary tej warstwy, a na ich podstawie twierdzą, że nie doszła ona nawet do współrzędzenia państwem i musi być kierowana przez inne klasy.

Do takich ujemnych rysów zbiorowości chłopskiej zalicza się głównie niechęć do ofiary materialnej, czy też ofiary krwi dla dobra społecznego i państwa — jak również ciemnotę.

Najpopularniejszym argumentem była i jest ciemnota. Przytoczę jedno z najgrzeczniejszych jeszcze sławnych urągających powiedzeń chłopskich wrogów: „Daj chłopu zegarek” czyli władzę, ten delikatny aparat państwowy, a co on z nim w swych niezdarnych rękach zrobi?...

Z odległości trzydziestu kilku lat mam możliwość obserwować wieś. Chcę z własnych wrażeń i przeżyć omówić słuszność zarzutów i dać przegląd przemian, jakie zaszły.

Poważna część inteligencji związana ze schyłkową szlachecką traciła na znaczeniu. Klasa robotnicza, która pierwsza pod wpływem ideologii socjalistycznej szybko się wysunęła na front, od lat już kilkunastu zahamowała swój rozpęd. Natomiast chłop idą milowymi krokami naprzód. Dzieje się tak mimo szalonych przeszkód: panowania sanacji, wojny, powojennych trudności.

Czy są słuszne zarzuty odnośnie sobkstwa? Zrozumiałe, że chłop jest oszczędny. W zaraniu chłopskiego ruchu „starsi bracia”, szlachta, konserwatyści w Małopolsce demoralizowali demagogicznie „kierbasą wyborczą”, uniemożliwiając ruchowi ludowemu zdobywać własne środki finansowe na walkę wyzwolenia. Tragizm przejawiał się to w aferze Stapińskiego. Pieniądzy od chłopów na własną prasę wydobyć z początku było bardzo trudno.

Po tych smutnych doświadczeniach w Kongresówce od razu przystąpiliśmy do zdobywania własnych środków.

W czasie pierwszej wojny światowej przypominam sobie wiele wzruszających przejawów ofiarności. W r. 1914 gdy ćwiczyłem Oddział Lotny pod Kurowem do lasu przyszli ojcowie i na walkę o Niepodległą Polskę Ludową doręczyli mi od wsi 30 rubli w zlocie. Pierwsze Koło PSL „Wyzwolenie” w powiecie Tomaszowskim przez specjalną delegację przysłało pieniądze, które członkowie zapłacili zamiast wydatków na tytoń, a na dowód walki z okupantem austriackim przywieźli paczkę polamanych fajek, znak bojkotu monopolu...

Jednak ciężka to była z początku praca, ale szybko dała wyniki nie tylko w Kongresówce. W latach rządów sanacyjnych chłopowie właśnie w Małopolsce wykazali największą ofiarność na własną sprawę. W czasie najcięższych prześladowań całe wioski wykupywały legitymacje partyjne. A ileż ofiar materialnych ponieśli wówczas chłopcy. Specjalny „podatek” polityczny był stosowany przez rządy sanacyjne w formie policyjnych protokołów karnych, jako szkara dla ludowców. Niektórzy w ciągu roku mieli po 30 protokołów z karą od 5 do 100 złotych. A takich osób liczono nieraz do 300 w powiecie (np. Augustów i wiele innych). I nie udało się ich zmusić tą drogą do wyrzeczenia się pracy dla ludu.

W czasie wojny obecnej ofiarność była duża nie tylko w walce z okupantem, ale i na własną oświatę (tajne biblioteczki wiejskie). Ciekawe byłoby badania historyczne, a może jeszcze ciekawsze niehistoryczne, któreby stwierdziły, że ogromny wysiłek wsi, walka z okupantem, uruchomienie dziesiątek tysięcy w województwach a tysięcy po powiatach

bojowników B. Ch., wszystko to odbywało się za chłopskie pieniądze.

Możemy to podnieść z dumą. Ruch Ludowy na walkę z okupantem z państwowych funduszy otrzymywał znikome kwoty. Badającego te fakty zdumienie ogarnia, a największemu demagogowi nie uda się ukuć przeciw nam broni. Z punktu interesów państwowych i międzynarodowej walki z faszyzmem, nawet uznać należy za szkodliwe, że Ruch Ludowy miał tak mało środków pieniężnych od państwa, iż nie mógł przystąpić do wszelkich możliwości ładowania energii chłopskiej.

Odnosnie zaś ofiary krwi — nowocześniejsze badania w wojnach i wojnach dawnej Polski.

Ciekawy przyczynek do tej sprawy daje praca źródłowa chłop-samouka Franciszka Żurka, który na jednym przykładzie powiatu krasnostawskiego

go wykazał wybitny udział chłopów w walce o niepodległość, sięgając do czasów powstań.

Dziś już, gdy mamy za sobą chlubną działalność Batalionów Chłopskich i udział w innych organizacjach wojennych antyniemieckich, słowa są zbędne. Wymowne są czyny.

W obronie własnej sprawy chłopcy nie szczędzą krwi i nie szczędzą tej krwi ich przeciwnicy. W jednym tylko „sprawozdaniu” swym w sejmie ogłosił gen. Składkowski, że padło 57 chłopów. Dziś te fakty i liczby błędne, ale spojrzmy na to oczyma z przed 10 lat... z czasów pokojowych, z czasów, gdy inne warstwy narodu nie ponosiły żadnych ofiar i nie walczyły z faszystowską dyktaturą.

Ale najbardziej ważki jest zarzut ciemnoty, niezdolności do kierowania nową państwową. Nie da się w krótkości przedstawić, ile za ostatnich 50

lat chłopcy, choć byli odpychani, wnieśli zdrowej myśli i pracy w samorządzie, spółdzielczości, organizacjach rolniczych i parlamencie. Niewątpliwie jednak lat 30 — 20 temu, zwłaszcza w byłym zaborze rosyjskim wyrobienie masy chłopskiej było słabe.

Dawniej ileż wysiłku stanowiło dla działacza, posła ludowego zorganizowanie zgromadzenia. Ani sali nie można było dostać, ani placu nawet pod kościół. Nawet o zwykły stół, zaopieczony tak mównicę jakże było trudno. A dziś! Serce się raduje. Wyrobienie polityczne, parlamentarne, organizacyjne jest powszechne. Wszystko składnie urządzają miejscowi.

Dla starych działaczy ludowych szereg ostatnich centralnych i terenowych zjazdów Ruchu Ludowego był ucztą duchową. Ale nie tylko dla nich.

Co pewien okres inteligencja, mieszczaństwo „odkrywa” chłopów. Już

w czasach odzyskanej niepodległości było to za Sejmu Ustawodawczego, a później dla pewnej części tego świata w okresie walk z sanacją. A dziś jest ponownie fala zainteresowania.

Po sześciu latach wojny, gdy zdawać się mogło, że cofniemy się, z rozrównaniem widzimy nowy, imponujący skok naprzód. Wystąpienia cechuje taka umiejętność organizacyjna, taki poziom przemówień, że zdumienie ogarnia. Przebiega troska o losy świata, o własne państwo. Zgłodniały rządów demokracji bodaj najsilniej chłop, woła o wolność obywatelską. Ta wolność aż dyszy każde przemówienie. A słuchający tłum? Psychologia dowodzi, że każdy tłum, nawet profesorów uniwersytetu ma swoje specyficzne własności, kierowanie się nastrojem i odruchem, krótko powiedziawszy, mądre jednostki jako zbiorowość, tracą nieraz rozsądek.

A jednak obserwacja ostatnich chłopskich zjazdów terenowych i centralnych może zachwiać tym popularnym poglądem.

Jakże przedziwnie reaguje ogół chłopski na przemówienie mówców. Zdawałoby się, że jakiś wirtuoz-reżyser kieruje. A to tylko wysochona ideowo publiczność sama ustala swoją reakcję na wystąpienie mówców.

Nieraz słyszy się najwyższy patos mówcy, szumne słowa, zdaje się, że gruchną oklaski, a tu rozlegają się one bardzo słabo, albo zalega wyśmowniejsza jeszcze cisza... I chłopcy wyczuili intencję nieszczęśliwej, znaną rzeczywistą działalność mówcy albo reprezentowanej organizacji... Zdrowy rozum zbiorowości chłopskiej obchodzi się doskonale bez suflera, nawet w najdelikatniejszych materiałach.

Dziś minęły już czasy demagogów w stylu Okonia.

Od 50 lat szlachta, kółnictwo, rządy sanacyjne, chciały chłopów zepchnąć do roli obiektu rządzenia.

Zamknęli nawet ostatnio drogę do szkoły.

Dziś bezpowrotnie to się musi skończyć.

Państwo nasze idzie w przyszłość. Odnowia się, jak żadne inne. Na nowo wraca na wielkie tereny, na nowo musi się odbudować ze zniszczeń materialnych i moralnych. Nowego też musi wychować człowieka, który podoła tym zadaniom. A więc młodzież — to kapitalne zagadnienie.

Każdy bezstronny musi przyznać, że Ruch Ludowy najsilniej się oparł na młodzieży. I jeszcze jedna jego właściwość. Właściwość, wywołująca żartobliwe uwagi, że w „Wiciach” są siwi starcy. Ruch, który ma wśród siebie starych, młodych duchem, a wśród młodych na europejską miarę mężów stanu, ma przed sobą przyszłość i zdolny będzie wywalczyć sobie właściwe miejsce.

Chłopskie „wczoraj” było smutne i ponure. „Dziś” choć pełne trudności, daje wiarę w lepsze jutro.

KAZIMIERZ BAGIŃSKI

Obowiązkiem każdego obywatela

pomóc zdembilizowanym żołnierzom

Drukarze podziemni PSL

Wzruszająca uroczystość Polski Walczącej

Drukarze podziemni Polskiego Stronnictwa Ludowego „ujawnili się” wczoraj na wzruszającej uroczystości, odbytej w lokalu P. S. L. w Alejach Jerozolimskich, kiedy zebrał się zaproszeni goście, kiedy miejsca na sali zajęli pp. wicepremier Mikołajczyk, ministrowie dr Kiernik i Wycech, wiceprezes Niecko, sekretarz naczelny Wójcik, członkowie Prezydium i Naczelny Komitetu Wykonawczego, zabrał głos prezes Kazimierz Banach, organizator i kierownik drukarstwa podziemnego Ruchu Ludowego w czasie okupacji.

W ciszy, napięciu i skupieniu wysłuchala sala prostej a podbijającej serca opowieści o 5-letniej walce z okupantem, o poświęceniu mężożycz i kobiet, o ciężkim trudzie dni i nocy, o nieprzerwanej czujności tego ofiarnego zastępu pracowników, którzy ludową prasę podziemną składali, drukowali i przekazywali aparatowi kół portażowemu. Niektóre sceny, opowiedziane barwnie i z wyrazem, wyzwarowały przed oczyma słuchaczy owe czasy „górne i chmurne”, w których niemal każdy Polak i każda Polka byli żołnierzami Polski Walczącej. Drukarstwo podziemne, mimo wielkiej czujności i ostrożności, pociągnęło za sobą ofiary śmiertelne. Zgineli mężczyźni i zginęły kobiety. Lokale musiano kilkakrotnie zmieniać. Kiedy mówca wspominał, że dla zmniejszenia szpicli i gestapowców na transportach druków lokowano kilkuniesięczne dziecko (chłopiec ma dziś 3 i pół lat i był z matką obecny na uroczystości) i w ten sposób jechano przez miasto, nastąpiło odprężenie nerwów i szmer wesołości niosącej ulgę przeszedł po zebranych. Chłopiec ten przechodzi do dziejów podziemnych, a nazywa się Roch Stefański.

Na koniec Kazimierz Banach poinformował, że drukarze podziemni PSL przygotowali ocalale komplety ludowych wydawnictw podziemnych i ofiarują je dzisiaj przywódcom Ruchu Ludowego. Pisma te — mówił mówca — noszą na sobie ślady krwi ofiarnej.

Huczne oklaski podziękowały p. Banachowi za przemówienie piękne w formie a uchylające zasłony nad tym rozdziałem walki podziemnej, któremu na imię drukarstwo.

Przedstawiciel drukarzy podziemnych, p. Stefan Sadowski, obecnie członek Redakcji „Chłopskiego Sztandaru” ofiarował komplety ludowej prasy podziemnej przywódcom i dzia-

łaczom PSL z wicepremierem Mikołajczykiem na czele. P. Mikołajczykowi wręczył wiązanek tomików, przybranych wstążką o barwach narodowych, ów 3 i pół letni chłopczyk.

— Dawniej wozili druki, teraz je nosi — rzucił ktoś dowcip i sala wybuchła weselem.

Wicepremier przyjął dar z rąk najmłodszego żołnierza Polski Walczącej, wziął chłopca na ręce i serdecznie go ucałował. A następnie p. wicepremier przemówił. Mąż stanu, który za górą i wodami, po tamtej stronie linii wojennej reprezentował Rzeczpospolitą Polską i stał na straży polskiego honoru i polskiego istnienia, w pięknym przemówieniu podkreślił, że polska prasa podziemna spełniła ogromną rolę propagandową w czasie wojny i że w tej prasie wybitną pozycję zajęły wydawnictwa Ruchu Ludowego.

Takie pisma, jak „Żywią i Bronią”, „Przez walkę do zwycięstwa”, „Przeгляд”, kobieca „Żywią” były podziwiane zagranicą przez swoich i obcych. Były to pisma krzepiące. Polska prasa podziemna zajmowała pierw-

sze miejsce wśród prasy podziemnej narodów ujarzmionych. Na drugim miejscu stała prasa podziemna Norwegii, a inne narody zajęły w tej dziedzinie dalsze pozycje. Dowiedzieliśmy się z przemówienia p. wicepremiera, że w Ameryce piękne sceny z życia Polski i polskich chłopów weszły do podręczników szkolnych i w sercach dzieci amerykańskich budzą uczucia przyjaźni i podziwu dla naszego narodu.

W przemówieniu swym p. wicepremier Mikołajczyk kilkakrotnie protestował przeciwko tym ludziom i tym agitatorom partyjnym, którzy dzisiaj dla celów bieżącej rozgrywki politycznej „wchodzą z łopaty” w minionej walkę podziemną, zamiast stanąć z obnażoną głową wobec tego poświęcenia i tej ofiary, która była udziałem podziemnej Polski Walczącej.

W dalszym ciągu uroczystości przemawiali: Kazimierz Bagiński, prof. Niecko, Maria Szczawińska i Zygmunt Zaleski.

Uroczystość wywarła na zebranych wielkie wrażenie i pozostanie na długo w ich pamięci.

(=)

Co się dzieje w Samopomocy Chłopskiej

Walka centrali z organizacją terenową

Posel do KRN Stefan Owczarczyk (PSL) zgłosił do Rządu Jedności Narodowej Rzeczypospolitej Polski interpelację następującej treści:

„Zgodnie z postanowieniem art. 25 statutu Zw. Samopomocy Chłopskiej, pow. zarząd Zw. Sam. Chł. zwołał na dzień 16.12 zjazd zarządów gminnych i delegatów członków, celem złożenia sprawozdania ze swej działalności.”

Zjazd miał się odbyć w lokalu Samopomocy Chłopskiej, przy ul. Starynkiewicza 7, w Warszawie. Na trzy dni przed Zjazdem, Zarząd Powiatowy został przez Główny Zarząd Zw. Sam. Chł. zawieszony w urzędowaniu, przy czym powołano się na odpowiedni w tym względzie wniosek Zarządu Wojewódzkiego Sam. Chłopskiego.

W dniu 16.12 b. r., kiedy liczni delegaci z terenu pojawili się przed lokalem, gdzie miał się odbyć zjazd, zastali na drzwiach ogłoszenie — przez nikogo nie podpisane — odwołujące zjazd, a w korytarzu dwaj milicjanci wzbierali wejścia do sali zebrań.

Milicja nie chciała nawet delegatów wyłonionych spośród zebranych wpuścić do Zarządu Wojewódzkiego, którzy chcieli rozmówić się z prezesem i żądać wyjaśnień dla jakich to powodów Zjazd odwołano, a wejście do lokalu zabezpieczono milicją.

Zjazd wobec tego nie odbył się, przeszło 100 gospodarzy zmarowało dzień i naraziło się na niepotrzebne koszty, ale Zarząd Wojewódzki Sam. Chł. uczynił zadość bezprawnym kaprysom, usunął Zarząd Powiatowy i wyznaczył komisarycznego przewodniczącego.”

Interpelant w dalszym ciągu pisze:

Od dłuższego czasu, intendencja Zw. Sam. Chł. wyczerpywała Zarządowi Pow. i jego członkom, zamieszującym w lokalu Sam. Chł. różne przykrości, między innymi zamykała kaloryfery w dniu, gdy przewidywany był mróz. I właśnie na tydzień przed Zjazdem zamknęła na noc kaloryfery nie spuściwszy wody. W nocy przyszedł silniejszy mróz (10 stopni), woda porzadzała ognia w kaloryferach. Sam. Chł. poniosła straty, sięgające kilkuset tysięcy zł. w/g przybliżonego szacunku.

Podając niniejsze do wiadomości Rządu, proszę o zbadanie powyższego faktu przez Komisję specjalną, pociągnięcia winnych do odpowiedzialności i odszkodowania, oraz zwrócenia się do pana Ministra Administracji Publicznej o wyjaśnienie samowoli Władz Centralnych i Wojewódzkich Zw. Sam. Chł. w Warszawie, w przedmiocie niedopuszczenia do statutowo zwołanego zebrania, Pow. Zw. Sam. Chł. w dniu 16 grudnia 45 r.

OKRUSZYN

— B. gubernator Słowenii, gen. Rupnik, który przebywał w niwoli brytyjskiej, został przekazany władzom jugosłowiańskim.

— Król rumuński, Michał, wydał oświadczenie w sprawie Sina i na cześć Komisji sojuszniczej, składającej się z przedstawicieli 3 wielkich mocarstw. — Rząd libański zamierza utworzyć placówkę dyplomatyczną w Moskwie.

— Winston Churchill, który wyjeżdża na wypoczynek na Florydę, był wczoraj przyjęty na audiencji przez króla Jerzego. Król wręczył Churchillowi insygnia orderu zasługi.

— W Hiszpanii ma być częściowo zniesiona cenzura prasy. Wydane będą nowe instrukcje dla nauczania powszechnego.

jeśli **PACZKI** to **BLIKLEGO** obecnie Al. Jerozolimskie 45

Nad trumną Nestora nauki polskiej

Kim był i co dla wiedzy naszej zdołał Stanisław Kutrzeba

Śmierć prof. Stanisława Kutrzeby, prezesa Polskiej Akademii Umiejętności okrywa żałobą całą polską naukę.

Odszedł od nas znakomity uczony, zasłużony obywatel, wielki patriota, który w ciągu pięćdziesięciu lat swej naukowej pracy badawczej uczył nieprzerwanie w tysiącnym trybie co dziennych sprostowań i wykładów, doświadczeń, małych i wielkich odkryć. Przenikliwy jego umysł wybiegał daleko poza zasięg ścisłej specjalności naukowej. Był człowiekiem żywym i, podobnie jak ludzie badanego przezeń „wieku złotego”, każde rozwiązywane zagadnienie, każdą sprawę przejawiał duchem troski obywatelskiej o los i pożytek swego kraju. To był nieustanny motor jego działania i treść pracowitego żywota.

„Standaryzując produkty i towary, zestandaryzowano, zmechanizowano człowieka; stali się ludzie podobni do siebie, tak że jednako myśleć, jednako czuć zaczynają, a faktycznie — przestają myśleć” — tymi słowami, brzmiącymi jak ostrzeżenie, otworzył ówczesny rektor Kutrzeba rok szkolny pięćsetny sześćdziesiąty dziewięć (1932) czcigodnej wszechnicy Jagiellońskiej.

Nie było bowiem rzeczą przy padku, że w obojętniejszy z natury rzeczy ton Jego naukowego wywodu wdierał się często ton inny, namiętniejszy, w którym dźwięczy niepokój i obawa o los kraju, los nauki i przyszłości młodego pokolenia. Prof. Kutrzeba dawał często wyraz przeświadczeniu, że i nauka i społeczeństwo przechodzą kryzys, że toczy się walka o nowego człowieka. W tej walce zaś nie chciał stać na uboczu i wychodząc z podstawowego założenia, że chrześcijaństwo podnosi godność człowieka gorąco opowiadał się za wolnością myśli i słowa, za praworządnością i niezawisłością sądownictwa.

Z tego przekonania zrodziła się wydana w roku 1937 Jego książeczka p. t. „Państwa totalne”, w której czytaliśmy takie zdania:

„Dyktatura nie lubiła nigdy myśli i krytyki — i dziś nie lubi. I trudno się temu dziwić: krytyki nikt nie lubi, jeśli jego się dotyczy, tym bardziej, jeśli może to zachwiać jego znaczeniem”.

Takich słów, skierowanych pod ich adresem nie zapominali mściwi Niemcy. Dnia 6 listopada 1939 roku prof. Kutrzebę, wraz z innymi uczonymi krakowskimi, aresztowano i — po pobycie w więzieniu wrocławskim — zesłano do obozu koncentracyjnego w Sachsenhausen. Tam — w konfrontacji z potworną rzeczywistością — uczeni nasi zdają najtrudniejszy egzamin swego życia: przed sobą i Bogiem stwierdzają prawdę i wartość głoszonych ideałów swoją postawą i nie przestają myśleć, wygłaszając odczyty naukowe. O jednej z takich chwil opowiada prof. J. Gwiazdomorski w swych „Wspomnieniach z pobytu w Sachsenhausen” po zamordowaniu prof. Stan. Estreichera:

„W dwa dni po śmierci Estreichera urządziliśmy pewnego rodzaju akademię ku uczczeniu jego pamięci. W godzinach rannych, kiedy cała racja bloku była na Stelkommando, przemówił naprzód Kutrzeba i przed-

stawił zasługi Estreichera jako historyka prawa, członka Akademii Umiejętności i polityka... Mówił z dużym wzruszeniem, bardzo serdecznie i ciepło, a przy tym bardzo rzeczowo...”

W każdej bowiem chwili stał Kutrzeba do dyspozycji kraju, gdy była możliwość oddania społeczeństwu jakiegokolwiek usług. Wskażemy dwa przykłady:

W roku 1939 wespół z J. Em. ks. kardynałem Sapiehą zawiązuje Komitet Obywatelski, gdy — jak sam wyznaje — „społeczeństwu brakowało jakiegoś punktu oparcia”. Komitet prowadzi swoje charytatywne prace aż po koniec roku 1941, t. j. do chwili zorganizowania RGO.

W roku 1945 — przykład drugi — chory już jedzie do Moskwy wezwany na konsultację polityczną w sprawie utworzenia Rządu Jedności Narodowej.

I nigdy nie przerywa pracy naukowej.

Długi szereg prac badawczych zapewnia Kutrzebie poczesne miejsce w dziejach nauki polskiej. Autorytetem staje się wszakże w dziedzinie historii ustroju Polski i w sprawach związków prawnych Litwy z Polską. To ostatnie zagadnienie było przedmiotem badań uczonych tej miary co Smolka, Balzer, Kolankowski, Koneczny, Prochaska, Jakubowski, Zakrzewski i Adamus. Dwaj tylko jednak uczeni — Kutrzeba i Halecki — ujęli w swoich pracach całość zagadnienia stosunku prawnego Litwy do Polski po rok 1569, pierwszy wyłącznie z prawnej, drugi głównie z politycznej strony je oświetlając, co znalazło swój wyraz na szóstym powszechnym zjeździe historyków polskich w Wilnie (1935).

Naukowym rezultatem Zjaz-

du im. Kochanowskiego (urządzonego w r. 1930 przez Pol. Akademię Umiejętności) były również i prace Kutrzeby, który badając przesunięcia w ustosunkowaniu się do siebie różnych stanów w wieku szesnastym dowiódł też następujących: prawa pewnych stanów bądź zyskały na nateżeniu bądź uległy ograniczeniu. Zyskała szlachta i żydzi, duchowieństwo nie utrzymało swego stanu posiadania, silnie ucierpiało mieszczaństwo, jeszcze silniej włościanie.

Oczywiście, też naukowych stawiał Kutrzeba dużo i przytaczamy rezultaty jego badań tylko wrywkowo.

Ś. p. dr Stanisław Marian Kutrzeba urodził się dnia 15 listopada 1876 roku. Ukończył gimnazjum św. Anny w Krakowie, Uniwersytet Jagielloński i Ecole des Hautes Etudes w Paryżu. W roku 1903 zostaje profesorem dawnego prawa polskiego na Uniwersytecie Jagiell., którego w latach 1932 — 33 jest rektorem. Od roku 1927 jest członkiem czynnym i sekretarzem generalnym Polsk. Akademii Umiejętności oraz członkiem wielu Akademii zagranicznych i doktorem h. c.

Pracę naukową rozpoczął ś. p. Kutrzeba ogłoszeniem w roku 1899 „Historii rodziny Wierzyńskich”. A oto lista ważniejszych jego prac: „Fi-

nanse Krakowa w wiekach średnich” (1900), „Sądy ziemskie i grodzkie w wiekach średnich” (1901—2), „Handel Krakowa w wiekach średnich” (1902), „Dejiny prawa polskiego” (1903), „Urzędy koronne i nadworne w Polsce do 1504” (1903), „Historia ustroju Polski” (1905—20), „Mezobójstwo w prawie polskim” (1907), „Unia Polski z Litwą” (1915), „Skład Sejmu polskiego 1493—1793” (1916), „Przeciwieństwa i źródła polskiej i rosyjskiej kultury” (1916), „Charakterystyka państwowości polskiej” (1916), „Swoistość polskiej kultury...” (1918), „Sprawa żydowska w Polsce” (1918), „Wista w historii gospodarczej Polski” (1918), „Kongres, traktat i Polska” (1919), „Dawne polskie prawo sądowe” (1920—27), „Polska Odrodzenia” (1921), „Sejmy walne dawnej R. P.” (1923), „Polskie prawo polityczne...” (1923), „Gdańsk — Górny Śląsk” (1923), „Hist. źródła dawnego prawa polskiego” (1925), „Stosunki polsko — niemieckie” (1925), „Polska współczesna” (1926), oraz wiele prac w językach: angielskim, francuskim i szwedzkim.

Podejmował i monumentalne wydawnictwa, że wskazywaliśmy dla przykładu: „Polski Słownik Biograficzny” (wespół z prof. Wład. Konopczyńskim) i źródłowe „Akta unii Polski z Litwą 1385 — 1791” (wespół z Semkowiczem).

Uznanie polskiego świata naukowego wyraziło się w wyborze Kutrzeby na Prezesa Polskiej Akademii Umiejętności. Zmarł na tym najwyższym naukowym posterunku.

T. S.

Piękno, które rodzi się w chłopskiej chacie

Zaczynamy nowe życie.

Skończyły się straszliwe lata przemocy, terroru, gwałtu, skończyła się niepewność jutra i dachu nad głową, i ta najgorsza ze wszystkich troska i niepokój o młodzież.

Dziś mamy nadzieję, że będziemy mogli tak urządzić się w swoim domu, jak nam się będzie podobało najbardziej.

Młodzież ma przed sobą otwarte wszystkie możliwości. Szkoły ogólnie kształcące i zawodowe od najniższych do najwyższych. Bogate tereny na zachodzie dla tych, którzy chcieliby osiągnąć na roli i gospodarstwie, pracować w fabrykach, lub w rzemiośle i handlu sił swoich próbować.

I chciałoby się tak pójść w to nowe jutro i urządzić sobie życie lepiej, niż było wczoraj, mądrzej, bogaciej. „Wszystko odmienić. Dać nowe meble i sprzęty w domu, czym innym przystroić ściany, — przyodziać się w inne ubranie i inaczej, bardziej dochodowo pracować. Wszystko, co stare, zniszczone, co było dawniej — odrzucić.

Ale chwila rozważań! Odrzucić można i nawet konieczne trzeba to, co było w naszym życiu, domu i odzieży brzydkie i liche, a w zajęciu — bezwartościowe.

Ale to, co piękne, trwałe i wartościowe — należy pozostawić.

Weźmy na przykład warsztat tkacki i kołowrotek. Nie powinniśmy ich na bok odrzucać, tak jak nie powinniśmy zaniechać produkcji lnu i wełny do przeróbki w domu i na sprzedaż, i na własny użytek.

Dobrze utkane płótno domowej roboty miało zawsze wyższą cenę i było piękniejsze, niż fabryczne. A zgoda się chyba że mną dobre gospodynie, że najlepiej nosi się i pierze bielizna lniana. Trzeba przyznać, że i najładniej wygląda. Samodział welniany na ubranie, własnoręcznie uprzedzony i utkany, też inaczej będzie się nosił i lepiej wyglądał, niż miejska fabryczna tandeta. A że nasi rodzice i dziadkowie tak się ubierali i to samo robili — to przecież nie szkodzi. Chleb dobrze upieczony zawsze nam będzie smakował, pomimo, że setki lat go już używamy, i kto go przez jakiś czas nie je, — na pewno za nim zatęskni. I lniana koszula samodzielną, a na lato ubranie, zawsze dla ciała będzie najzdrowsze i najmiłsze.

Możemy natomiast odrzucić stary system warsztatu, postarać się o lepszy, poprawić warunki produkcji lnu i wełny, odrzucić marne barwniki, kupione byle gdzie, a postarać się o trwałe. Dolożyć wszelkich starań, by i surowiec i materiał zeń utkany wypadł jaknajpiękniej.

I wreszcie nie uszyć tego byle jak i nie włożyć złe upranego lnu wgniecionego. Postarać się natomiast, żeby koszula czy ubranie było tak dobrze skrojone i uszyte, tak ładnie uprane i uprasowane, że chętnie by je włożył każdy z tych bogatych cudzoziemców z szerokiego świata, którzy do nas przed wojną przyjeżdżali, żeby nasze ludowe wyroby oglądać, podziwiać i kupować.

Zofia Zapolska

Nowe książki

Państw. Instytut Wydawniczy wydał szereg broszur o nieprzeciętnej wartości: Józefa Wasowskiego: „Z pamiętnika wojennego” jest zbiorem 26 głębokich i treściwych felietonów, które autor drukował kolejno w redakcyjnym piśmie „Głosie”.

Wandy Melcer: „Wyprawa na odzyskanie ziemi” daje barwny raport z objazdu tych terenów, omawiając, co utalentowana autorka zaobserwowała kolejno w Olsztynie, Elblągu, Szczecinie, Gorzowie, Łodzi i Opolu.

Wacława Rogowicza: „Topór faszyzmu nad głową Europy”. Pierwszą połowę tej broszury zajmuje przedruk artykułu pt. „Z Kapitulu do Terpejskiej Skali”, który w październiku 1943 ukazał się w tajnej gazecie „Rzeczpospolita Ludowa” z dopiskiem po straceniu Mussoliniego. Druga część rozprawia się z faszyzmem i rasizmem, piętnuje filtry racji polskiej z faszyzmem, który uległ dopiero zwycięstwu sierpowi i młotowi.

Okolicznościowa broszura pt. „Powstanie w gnie Warszawa 1943 r.” po wstępie napisanym w 2-gą rocznicę tego bohaterskiego odruchu, przynosi nam prasy na ten dzień ze wspomnieniami uczestników walki, wiersze i przemówienia z akademii, oraz dwa dokumenty współczesne: odezwę „Żydowskiej Organizacji Bojowej” z 25 kwietnia 1943 i wyjątek z tragicznego listu komendanta Z. O. B. do jego zastępcy z momentu, gdy bojownicy

żydowski przechodzili na taktykę partyzancką.

W okresie toczącego się w Norymberdze procesu przeciwko przywódcom hitlerowskim, nazwanym w sposób wysoce kompromisowy przestępstwami wojennymi, pojawił się dodatkowy akt oskarżenia, pisany ręką więźnia ideowo-politycznego A. Gładysza.

Jest nią broszura wydana nakładem Koła Więźniów Ideowo-politycznych w Tarnowie p. t. „Powrót z piekła hitlerowskiego”, rzucająca garść wspomnień z pobytu w obozach koncentracyjnych w Gross-Rosen i Litomierzycach. Ma ona wartość dokumentu, gdyż autor przytacza w niej długą listę nazwisk zbrodniarzy, podaje świadków zbrodni i dokładnie w sposób lapidarny i dosadny charakteryzuje bestialską pracę SS-manów i dozorców obozowych.

Księgarnia Eug. Kuthana w Warszawie (pl. Trzech Krzyży 12) wydała w bardzo ozdobnej szacie książkę dla dzieci pt. „Pan Drops i jego trupa”, Jana Brzechwy. Dźwiękocolorowa ilustracja w illiczbie 48-ku, wykonał Marcin Szancer.

Książka Brzechwy, ze względu na efektowną szatę i staranne wydanie jest swego rodzaju rewelacją w porównaniu z innymi obecnie ukazującymi się książkami dla dzieci i może konkurować z wydawnictwami przedwojennymi.

Dnia 13 stycznia b. r., o godz. 11 r., w 2-gą rocznicę aresztowania i stracenia przez zbirów niemieckich, absolw. Polt. Warsz.

ś. p. Tadeusza Pasierbińskiego

członka grup bojowych AK — odbędzie się nabożeństwo żałobne w Kaplicy na Saskiej Kępie.
Pozostawione żonie z synkiem i rodzinie tą drogą wyraził pamięci składają KŁEDZY.

ś. p. z Modzelewskich Teodozja Zajdlowa

wdowa po ś. p. Marianie Józefie, ob. Grochowa, po krótkich, lecz ciężkich cierpieniach zm. dn. 7.1.1946, przeżywszy lat 62.
Nabożeństwo żałobne odbędzie się w kościele Najśw. Serca Marii na Grochowie, dn. 12 b. m., o godz. 10, po którym nastąpi przewiozienie zwłok na cmentarz Powązkowski do grobu rodzinnego, o czym zawiadamiają pogrzebi w głębokim smutku
CORKI, SYN, SYNOWA, ZIEC, WNUCZKI, WNUKI I RODZINA. 1521

ZAWIADOMIENIE

Zarząd Ogniska ZNP w Sienniu zawiadamia, iż w dniu 15 stycznia 1946 r. o godz. 10-tej w miejscowym kościele odbędzie się nabożeństwo żałobne za duszę zamordowanego w Oświęcimiu ś. p. kierownika Szkoły w Sienniu

TEOFILA BANACHA

(Jana Dębniaka)

I tych kolegów i koleżanek, którzy bohatersko pełnili służbę dla Ojczyzny, oddali swe życie w ołtarze. — Siemno, dnia 23 grudnia 1945 r.

Sekretarz Przew. Wydz. Org. Prezes Ogniska: Podpis nieczytelny K. Wojtanowski Antoni Ways

ś. p. MICHAŁ SZPAKOWSKI

mierniczy

urodzony dn. 10 listopada 1912 r. w Wilnie
zginął śmiercią tragiczną dn. 30 grudnia 1945 r. w Podkowie Łońskiej (pod Warszawą).
Pochowany dn. 3 stycznia 1946 r. w grobach karaimskich na starym cmentarzu muzułmańskim w Warszawie.
O czym zawiadamiają krewnych, przyjaciół, znajomych: — ZONA, MATKA I RODZINA. 1517

ś. p. HENRYK PNIEWSKI

ppor. „J. A. W. O. R.”

Odnaczony Krzyżem Walecznych.

Polegił śmiercią bohaterską na ul. cich Lwowa dn. 14 stycznia 1944 r. w walce z Niemcami, przeżywszy lat 22.

W drugą rocznicę śmierci, dn. 14 stycznia 1946 r. odprowadzone zostanie nabożeństwo żałobne za spókoł Jego duszy w kościele SS. Nazaretanek w Kalliszu o godz. 9-tej rano, o czym zawiadamia Kolegów i Przyjaciół Zmarłego RODZINA. 1552

ś. p. Matylda z Kamińskich KOWALEWSKA

Zmarła dn. 8.1.1946 r., po długich cierpieniach. Nabożeństwo odbędzie się dn. 11 bm. o godz. 11-ej w kaplicy św. Wincentego na Bródnie, po czym nastąpi wyprowadzenie zwłok do grobu rodzinnego, o czym zawiadamiają krewnych i znajomych pogrzebi w smutku

DZIECI. 1555

Z NASZYCH MIAST I WSI

„Bomby“ w Kazimierzy Wielkiej
Zza kulls cukrowni „Łubna“

— Czy chcecie się dowiedzieć czegoś o bombach?

Tymi słowami powitano nas przy wjeździe do Kazimierzy Wielkiej, miasteczka w pow. pińczowskim, liczącego około półcwarta tys. mieszkańców.

Jesteśmy wyraźnie speszzeni. Nie wiadomo o co chodzi. Dopiero później wyjaśnia się tajemnica „bomb“.

W Kazimierzy Wielkiej znajduje się Cukrownia „Łubna“, przed wojną należąca do towarzystwa akcyjnego, obecnie pod zarządem państwowym. Jest to duży obiekt przemysłowy, zatrudniający podczas kampanii około 1.500 pracowników, o zdolności przetworczej około 300 tys. q buraków. Właśnie kampania jest w pełni. Rejon plantacyjny obejmuje powiaty: krakowski, miechowski, pińczowski i jędrzejowski, jest to więc rejon szałony.

— Czy parcelacja folwarków nie wpłynęła na zmniejszenie powierzchni uprawy i jakości buraka? — zwracamy się do dyrektora Cukrowni Łubna.

— Bynajmniej — pada odpowiedź — nawet w roku przyszłym projektujemy powiększenie obszaru plantacyjnego o 50 proc. obecnego stanu.

Pytanie to stawiamy również w związku z powszechnymi narzekaniami mi chłopów - plantatorów, którym obniżono premię z 2,5 kg do 2 kg cukru za q buraków.

Dyrektor wyjaśnia, że obniżka premii nastąpiła wskutek zarządzeń władz państwowych, które tym sposobem wyrównały różnicę premiowania między plantatorami Polski centralnej i zachodniej.

— Może pan dyrektor zechce poznać nas z normami zarobków robotniczych w Cukrowni. Czy płace pracowników są tak niskie, że zmuszają ludzi do kradzieży?

— Płace pracowników Cukrowni naszej — odpowiada dyrektor — są uśrednione warunkami umowy zbiorowej i nie różnią się od norm, przyjętych ogólnie w cukrownictwie. Stawka za godzinę wynosi od 2 zł do 7.90. Oprócz wynagrodzenia w gotówce pracownicy otrzymują deputaty miesięczne: 10 kg cukru, 300 kg węgla, 50 kg drzewa, 100 kg ziemniaków, oraz 1,2 q słomy i 13 q wysłoków jako utrzymanie dla rodziny. Przeciętny więc zarobek wynosi ok. 4—5 tys. zł, licząc deputaty po cenach rynkowych. Deputaty są wydawane bez względu na charakter pracy i wysokość zarobku.

W portierni Cukrowni „Łubna“ wywieszono ciekawy dokument. Jest to protokół narady kierowników działów z dn. 3 grudnia br. Protokół ów zawiera m. in. taki ustęp:

„Nie zdarzył się dotychczas wypadek, aby któryś z pracowników podał sposób ulepszenia pracy. Natomiast ustawicznie zwiększa się ilość posterunków, których celem jest pilnowanie przed kradzieżą“.

Istotnie, w fabryce widać sporo mundurów milicjantów. A tymczasem...

Miasteczko liczące ok. 3 tys. mieszk. posiada 14 wędliniarni, 12 leż restauracji i cukierni. Ceny na artykuły są znacznie wyższe, niż np. w Kielcach, czy Radomiu, mimo, że Kazimierz Wielki jest ośrodkiem gospodarczym bogatego i dobrze zagospodarowanego powiatu. Znamiennym wskaźnikiem spożycia jest cena wódki, której litr kosztuje tutaj 800 zł!

W Kazimierzy Wielkiej wszyscy mówią o „bombach“.

Co to jest „bomba“? Jest to worek z cukrem, wyrzucany przez druty ogrodzenia fabrycznego, lub wynoszony w inny sposób. Wsłuchując się w rozmowy „wtajemniczonych“,

można by tomy pisać na temat sposobów „bombowania“ cukru. Ponoć w Kazimierzy Wielkiej są specjaliści, którzy potrafią „wybombować“ dziennie do 2 q cukru... Ilość cukru, kradzionego w ten sposób, przekracza 1 procent produkcji. Stąd Kazimierz Wielki stała się kopalnią złota dla kombinatorów wszelkiego auctoramentu — czarny rynek tutaj nie zna cen zbyt wysokich.

Jak opiewa cytowany protokół, ilość posterunków w fabryce zwiększa się. Czy jednak zmniejsza się ilość kradzieży?

Powszechnie utarła się opinia, że — niestety — milicjanci są po to, by chronić „bombiarzy“. Obserwowana przez nas scena przeprowadzania rewizji wychodzących robotników wy-

daje się potwierdzać tę ocenę. Rewidowano nadzwyczaj szczegółowo — tych, którzy nie mieli przy sobie, innych zaś, obładowanych do nieprzyzwoitości, puszczano zupełnie swobodnie.

Wypadałoby, żeby odpowiednie władze zechciały wejść w te sprawy. Chodzi o stronę moralną zjawiska i o konkretne wartości gospodarcze. Szaber, najbardziej ordynarna kradzież, odbywa się publicznie niemal i z pełną świadomością społeczeństwa. Dochodzi do tego, że wysoki urzędnik z Warszawy, dyr. Krzyżanowski, przybył na inspekcję, siedzi 3 godziny w lochu, bo — jak głosi fama kazimierska — „jego twarz nie podobała się“... milicjantom.

M. S.

Nowa masowa zbrodnia niemiecka
wykryta w opustoszałym tartaku

We wsi Stolz (Stolitzhofen) pow. kołobrzskiego, wyludnionej w czasie działań wojennych i obecnie niezamieszkałej, w obrębie zabudowań miejscowego tartaku znalezione zostały przykryte warstwą trocin liczne szczątki zwłok ludzkich oraz strzępy ubrań. Są to najprawdopodobniej zwłoki robotników polskich,

którzy pracowali przymusowo w tartaku i zostali zamordowani przez cofające się na wiosnę roku ub. wojska niemieckie.

Władze wszczęły dochodzenie. Pozostali przy życiu robotnicy tartaku, znajdujący się na terenie pow. Ławiczka, będą mogli również rozpoznać zwłoki.

Rekordowy miesiąc Okocimia

Jak się okazuje, grudzień 1945 roku był rekordowym pod parą względami dla Browaru Okocimskiego. Przede wszystkim wpłaty do Skarbu Państwa, z tytułu podatków miesięcznych bezpośrednich i pośrednich, jak też wpłat wprost do kasy ministerstwa wyniosły przeszło 27 milionów złotych. Cyfra ta Okocim wybił się bezapelacyjnie na pierwsze miejsce wśród wszystkich plantacji województwa krakowskiego i zajął jedno z pierwszych miejsc w całej Polsce.

Mimo tak wysokich wpłat, place załogi zostały wydłużone podwyższone, a to również dzięki podpisaniu umowy zbiorowej. Zakup surowców przekroczył 90 proc. zapotrzebowania na całą przyszłoroczną kampanię.

Wreszcie trzeba nadmienić, że w grudniu cała sprzedaż piwa po raz pierwszy od wyzwolenia z okupacji przekroczyła normę przedwojenną. Co najważniejsze, jakość produktów dzięki wspaniałemu urządzeniu technicznemu i starannemu doborowi surowca, przewyższa znacznie konkurencyjne piwa młodszej braci browarniczej.

373-K

Wieści z kraju

× Gromadka Polaków z Litwy kołofiejskiej, która wyjątkowo szczęśliwym trafem przybyła do Polski w listopadzie zeszłego roku i zamieszkała w mieście i powiecie Ostrod, ułanina nadzwyczajną ruchliwość organizacyjną i patriotyczną. Około wielu Polaków ze Żmudzi wśród tej gromadki — znaleźli się b. mieszkańcy sławnej Łaudy o nazwiskach znanych w Polsce powszechnie, bodaj z „Potopu“ H. Sienkiewicza.

× Wydalenie 160 maszynistów niemieckich. Dolnośląska Dyrekcja PKP przyjęła od Nowego Roku do pracy na trasę Wrocław — Jelenia Góra 160 maszynistów polskich do obsługi parowozów na miejsce usuniętych kolejarzy niemieckich.

× Powrót polskich holowników. Do Gdyni powrócili polskie holowniki przedwojenne „Atlas“, „Tur“ i „Żeglars“, które zostały przez Niemców zaprowadzone do portów zachodniopomorskich. Niemcy nadali im nazwy „Putrik“, „Berent“ i „Schwann“. Po odnowieniu holowniki zostaną przeznaczone do obsługi w portach Gdyni i Gdańsku.

× Odnalezienie trawlerów. W Lubce odnaleziono 4 trawlerzy Polskiej Marynarki Wojennej — „Mewa“, „Rybik“, „Czajka“ i „Zoraw“. Po zdobyciu Gdyni w 1939 roku Niemcy wzięli je do niewoli i w składzie ich w składzie której rozminowały podczas wojny wody morza Północnego. Obecnie wrócić do Polski w końcu stycznia.

× Pomarańcze dla Polski. Wkrótce wróci do Polski nieszczęśliwy „Lewant“, który po wykonaniu rejsu do Anglii i z powrotem będzie stale kursował między Gdynią a portami Lewantu i Sycylii. Pierwszy ładunek z Palestyny będzie się składał z pomarańczy i innych owoców południowych.

× 600 ton bekonów duńskich przywieziono do Gdyni. Jest to transport zakupiony przez Rolniczą Centralę Mięsną w Warszawie w ramach polsko-duńskiej umowy handlowej. Becony te, przeznaczone dla robotników śląskich i łódzkich, złożono na razie w chłodni gdynińskiej.

× Fosfor radziecki dla Polski. Ze Związku Radzieckiego przybył do Częstochowy transport 2 wagonów fosforu dla przemysłu zapalniczego. Fosfor ten dostarczony został z tytułu umowy handlowej polsko-radzieckiej i będzie rozdzielony między 2 fabryki zapalek w Polsce centralnej, 2

na Dolnym Śląsku, 1 w Gdańsku i 1 w Olsztynie.

× Odzież dla akademików krakowskich. Ministerstwo Oświaty wysygnowało w okresie świątecznym specjalny przydział dla młodzieży Uniwersytetu Jagiellońskiego. Między najbiedniejszych studentów rozdzielono 700 m. tekstyliów, 100 par obuwia i ponad 4000 sztuk ciepłej bielizny.

× Gruźlica wśród dzieci łódzkich. Wśród młodzieży w przedszkolach, szkołach powszechnych i średnich stwierdzono gruźlicę, która objęła 63 proc. tej młodzieży.

× Zlikwidowanie 50 proc. restauracji bydgoskich. Miejska Rada Narodowa w Bydgoszczy przystąpiła do realizacji swej uchwały dotyczącej likwidacji 50 proc. lokalni restauracyjnych na terenie miasta. Likwidacja przeprowadzana jest przy udzielaniu koncesji na rok 1946.

× Apel żydowskiej Komisji historycznej. Wojewódzka żydowska Komisja historyczna w Krakowie przystępuje do rejestrowania grobów żydowskich na terenie Polski, pochodzących z okresu zbrodniczego tępienia Żydów przez Niemców. Komisja zwraca się z apelem do społeczeństwa, by o wszystkich żydowskich grobach masowych donosiło pod jej adresem w Krakowie (ul. Długa 38).

× Morderca 12.500 Polaków. Władze polskie zażądały wydania przebywającego obecnie w strasie amerykańskiej nielegalnie Karola Chmielewskiego, który został ujęty przez władze amerykańskie. Zdegenerowany ten negat działacz jako „Lagerführer“ w Gusen, gdzie był sprawcą śmierci około 12.500 Polaków. Chmielewski ze szczególnym zamiłowaniem mordował osobiste Polaków, zwłaszcza księży, lekarzy, profesorów, adwokatów i dziennikarzy. Z jego inicjatywy powstała w Gusen garbarnia skóry ludzkiej, z której wyrabiano oprawy książek, torbki i pantofelki damskie.

× Nażutych w Związku b. Więźniów Politycznych. Stwierdziliśmy olbrzymie nażutych w Związku b. więźniów politycznych w Katowicach, władze aresztowały zarząd Związku w osobach Szoltera, Dykły i inż. Stromkiego. Stwierdzono, że aresztowani przywłaszczali sobie wpłacone przez niektóre firmy procenty od zarobku zatrudnionych w nich Niemców, że odstępowały trzecim osobom za wysokim wynagrodzeniem przydzielone Związkowi sklepy handlowe, że urządzali libacje za pieniądze związkowe i t. d.

OFIARY

Radom wzywa Kielce i Częstochowę
do ofiar na dzieci kielecczyny

Komitet „Dni radości dziecka“ w Radomiu przeznaczył 100 tys. zł. na cele pomocy dla dzieci „przyczółka kieleckiego“ złożone na ręce wojewody Wiślickiego.

Równocześnie postanowiono zainicjować łańcuch darów poszczególnych miast na terenie województwa, wzywając do złożenia podobnych kwot w miastach Kielcach i Częstochowie. Akcja Radomia zasługuje na szczególne uznanie i jest przykładem godnym naśladowstwa.

NA DZIECI KIELECKIE

J. M. 500 zł., Warsz. Stow. Restauratorów 11.370 zł., Wiernicki 100 zł., Parafianie Starokat. parafii mariawitów w Wiśniewie 2.500 zł., Pracownicy Nar. Banku Polskiego Lublin 550 zł., Kwapiszewska Justyna Lublin 1.550 zł., S. T. Janik Łódź 100 zł., T. Drożdżewski — Piątek 100 zł., Apteka Wł. Sowy w Urzędowie 2.000 zł., Cecylia Pieniążek Częstochowa 2.000 zł., Lena Jabłońska Pyry 200 zł., Cywińska Maria Bydgoszcz 200 zł., Jan Szoł Brańsk Domonowo 500 zł., Wiśniewscy Olsztyn 100 zł., Czytelnik z Lublina 500 zł., Budzyk Fr.

od lokatorów domu Lubartowska 1/10 250 zł., Czytelnik Gazety Ludowej Kutno 100 zł., Janusz i Jurek Ziółko Radom 100 zł., Dr Sokobiski 500 zł., Publ. Szkoła Powsz. Nr 3 w Kutnie 200 zł., Z. Biskupski Łódź 200 zł., Nowicka Aleksandra Białystok 200 zł., Tomicki Januszek Lublin 200 zł., Zofia Szczenińska Lublin 1000 zł., Julian Zdzankiewicz cukrownia Józefów 500 zł., Stanisław Urawski Mińsk Maz. 500 zł., Paweł Zielke Poznań 1000 zł., Gromada Biała gm. Tyżyn 1.000 zł., Szymański Katowice 300 zł., A. B. Czajkowsky Łódź 200 zł., Koło Mł. Wiejskiej Wici przy Państw. Pedeg. 4.202 zł., Pow. Sekr. P. S. L. Świecie 500 zł., Młodzież Państw. Gimn. i Liceum w Łapach 2.122 zł., Szkoła Powsz. Kobyłka 505 zł., Szkolne Koło Młodz. P. C. K. w Jordanowie 140 zł., Młodzież Państw. Gimn. i Liceum w Lubartowie 1.347 zł., Pow. Rada Narodowa w Aleksandrowie 15.000 zł.

Na sieroty p. Pytlakowskiej. K. Wiśniewski Warszawa (Obózowa 100) 100.

Na gwiazdke dla żołnierzy. Ks. A. Skrzymowski, Kosów Lacki 100 zł.

Obowiązkiem każdego Obywatela
pomóc zdemobilizowanym żołnierzom

Uwaga!
ZELASTWO—ZIOM METALI I STOPÓW objęte obowiązkiem świadczeń rzeczowych

CENTRALA SUROWCÓW HUTNICZYCH
Katowice, ul. Zarkowa 12

podaje do wiadomości, że w myśl zarządzenia Rady Ministrów z dnia 15. 9. 1945 Dziennik Świadczeń Rzeczowych Nr. 24 z dnia 23. XI. 1945 r. poz. 73, o obrocie i obciążeniu obywateli świadczeń rzeczowych zelastwa, drugu żołniemu, zelastwa użytkowego, ziomu metali i stopów niezbędnych, oraz metali użytkowych, należy zgłosić i zaofiarować do sprzedaży materiały znajdujące się tak w posiadaniu przedsiębiorstw państwowych lub pozostałych pod zarządem państwowym, jak również osób prawnych i fizycznych:

- a) w terminie do dnia 1. I. 1946 r.
- b) materiały powstałe lub wytworzone po dniu 1. II. 46 r. należy zgłosić i zaofiarować do sprzedaży do dnia 15-go każdego następnego miesiąca, w których to materiałach powstały, lub zostały wytworzone, pod rygorem sankcji przewidzianych w art. 10 Dekretu Państwowego Komitetu Wywolenia Narodowego z dnia 30. 9. 1944 r. o ochronie Państwa, do której wymienionej Zbiornicy Ziomu, na formularzach wydawanych na zadanie Rolnów Centrala Skupu Ziomu na Łódź i Województwo łódzkie, t. o d z, Płotkowska Nr. 102. Tel. 164 03. 379-K

Książki—Rejestry— — do bibliotek wdrożnych — oświatowych, komitetów — kontroli członków, dla Kół PSL, organizacji młodzieżowych, oświatowych, zawodowych

posiada na składzie

„RES“ Spółdzielnia Wydawnicza z odp. udz.
Kielce, ul. Dąbrowskiego 8.
LUBIN, ul. Kościuski 4 m. 1-a.
WARSZAWA, ul. Smulikowskiego 5 m. 8.
ZAMOŚĆ, 5-go Maja 15. 334-K

Pozostałe w małej ilości szczęśliwe losy Loterii Klasowej do nabycia w Kolekturze

HELENA WOLAŃSKA
Marszałkowska 121
Ciągnięcie 15—16 stycznia 366-k
Cena 1/4 losu 50 zł., 1/2 — 100 zł., cały los 200 zł.

DOM MODY Marszałkowska 90
„PARISETTE“
zawiadamia, że od dnia 1 stycznia 1946 r. obok działu kapeluszy czynna jest pracownia sukien i ckrę damskich 1519

Reklama współdziała w odbudowie kraju!!!
Ogłoszenia i reklamy do „Gazety Ludowej“ i innych prymie Biuro Ogłoszeń Polskiej Agencji Prasowej PAP i Reklam
Centrala w Warszawie, ul. Pierackiego 11, tel. 20-728
Oddziały: w Białymstoku, Bydgoszczy, Częstochowie, Katowicach, Koszalinie, Krakowie, Lublinie, Łodzi, Olsztynie, Poznaniu, Radomiu, Sopocie, Wrocławiu.

MISTRZOWIE JUBILERZY
St. Smolarek—St. Syrzycki
1409
Alejo Joraczowski 4 vls a vls B. G. K. Wszelkie prace i naprawy w dziedzinie jubilerstwa i zegarmistrzstwa wykonują — we własnej pracowni — KUPNO — SPRZEDAŻ — ZAMIANA

ŁAZNIA I WANNY
Krak. Przedmieście 16/18 Dojazd trolleybusem do Placu Saskiego

OGŁOSZENIE

Ubezpieczalnia Społeczna w Warszawie przypomina Pracodawcom o obowiązku zgłoszenia swych zakładów pracy i ubezpieczenia zatrudnionych pracowników.

Pracodawcy uchylający się od tego obowiązku narażeni będą na sankcje karne, wynikające z art. 269 ustawy z dnia 28.III.1933 r. o ubezpieczeniu społecznym.

Nadmienia się, że w myśl art. 282 powyżej przytoczonej ustawy, pracodawcą w rozumieniu art. 269 jest również kierownik zakładu pracy, nie będący jego właścicielem.

Zgłoszenia należy składać w Biurach Zgłoszeń Ubezpieczalni, mieszczących się w Warszawie:

- ul. Solec 93 (centrala)
- „Koszykowa 37
- „Słowackiego 3/5 (Żoliborz)
- „Jagiellońska 34 (Praga)

w powiatach zaś w obwodach i podobowach Ubezpieczalni: w Pruszkowie, Mińsku Mazowieckim, Grójcu, Garwolinie, Radzyminie, Piaszynie, Legionowie, Otwocku, Rembertowie, Wołominie.

Jednocześnie Ubezpieczalnia Społeczna przypomina, że składki należy wpłacać co miesiąc z dołu, najpóźniej do 10-go następnego miesiąca. Obowiązek opłaty składek jest niezależny od ustalenia ich wysokości przez Ubezpieczalnię, od jej wezwania płatniczego lub prawomocności ewentualnych jej orzeczeń.

Od zaległych składek, Ubezpieczalnia zgodnie z art. 229 ustawy z dnia 28.III.1933 r. oblicza odsetki za zwłokę, zaległe składki zostaną potrącone w drodze postępowania egzekucyjnego (art. 230 wyżej cytowanej ustawy).

Składki można wpłacać:

- w kasie Ubezpieczalni w Warszawie, ul. Solec 93
- „P. K. O. Warszawa na konto Nr 4500
- „B. G. K. Warszawa na konto Nr 108
- „Narodowym Banku Polskim na konto żyrowe
- „Banku „Spółm” centrala, ul. Karowa 20 na konto Nr 176
- „K. K. O. m. W-wy, Al. Jerozolimskie 41 na konto Nr 2
- „K. K. O. m. W-wy, ul. Targowa 65 na konto Nr 50

oraz w Biurach Zgłoszeń, w Obwodach i Podobowach Ubezpieczalni, wyszczególnionych powyżej.

UBEZPIECZALNIA SPOŁECZNA
W WARSZAWIE

368-k

Od Administracji

Zawiadamiamy Szan. Prenumeratorów, że ze względu na liczne zgłoszenia, sumy na nową prenumeratę wpłacone przekazem pocztowym względnie przez P. K. O., które wpłynęły do naszej Administracji do dnia 15 każdego miesiąca, będą zaliczane od 1 bieżącego miesiąca, a wpłaty które wpłynęły po 15 każdego miesiąca, będą zaliczane od 1 następnego miesiąca. Wysyłkę gazet rozpoczynamy od dnia zaliczenia wpłaty na prenumeratę.

Fabryka Cukrów i Czekolady

Jan Ziolkowski
(dawniej w Warszawie)

ul. Bema KRAKÓW Tel. 542-14
Składy fabryczne

Kraków, Basztowa 8, tel. 575-81
Bytom, Dworcowa 25, tel. 41-78

zawiadamia swych wszystkich dawnych P. T. Odbiorców, że poleca w dalszym ciągu swoje znakomite i znane od 25 lat wyroby, a to:

Czekoladę, Karmelki, Biskopki, Keksy, Sucharki i t. p.

Żądacie cenników.

Wysyłka za zaliczeniem pocztowym 376-k

Teatry

OPERA (Marszałkowska 8): Dziś o godz. 17.30 „Verbium Nobile” i „Pajace”.
TEATR MAŁY (Marszałkowska 61): o godz. 18 „Macierzyństwo Panny Jadzi”.
TEATR POWSZECHNY (Zamkowa 20): o godz. 18 „Obcy wstęp wzbroniony”.
TEATR COMEDIA (Szwedzka 2-4): o godz. 18 „Placówka” według Prusa.
PRASKI TEATR REWII (Zygmuntońska 8) gra codziennie noworoczną rewii p. t. „Cioła UNRA” z udziałem I. Skwierczyńskiego, H. Perkowskiej, H. Zmichorowskiej, W. Piotrowskiej, J. Polakowskiej, H. Górzyńskiej, E. Nowak, W. Halicz i Al. Piotrowskiego, R. Młynarczyka, E. Wiśniewskiego, M. Jurka i innych. Orkiestrę dyryguje Si. Nawrot, przy fortepianie W. Kasztelan.

Kina

ATLANTIC (Chmielna 33). Nowy film produkcji angielskiej „Jeden z naszych samolotów zaginął” oraz aktualności.
POLONIA (Marszałkowska 56). „Jeden z naszych samolotów zaginął” i aktualności.
TECZA (Żoliborz, Suzina 4): „Szalony lotnik” i aktualności.
SYRENA (Praga, Inżynierska 8): „Cztery serca” i aktualności.
Początek seansów we wszystkich kinach o godzinie: 13, 15, 17 i 19.
W niedzielę i święta dodatkowy seans o godz. 11.
UWAGA! Bilety ulgowe dla członków Związków Zawodowych, młodzieży szkolnej i wojska do nabycia zbiorowo w przedsprzedaży na wszystkie dni i seanse w Okr. Radzie Związków Zawodowych, Targowa 15 oraz w Zw. Prac. Budowl., Marszałkowska 72, codziennie od godz. 9-ej do 12-ej w pol.

Czytajcie, prenumerujcie

„Chłopski Sztandar”

Naczelny organ

Fabryka Przetworów Spożywczych

ZUBR Warszawa

poleca znane ze swej jakości słodycze, pierniczki, herbatniki oraz artykuły kolonialne, soki zaprawki do wódek, esencje do ciast i t. p. 941

Radio-Service

Sp. z o. o.
Bracka 1 róg Żurawiej
NAPRAWA I SPRZEDAŻ
RADIOODBIORNİKÓW 1546

UWAGA!
ELEKTROWNIE R. P. J.
PŁOMBY OŁOWIANE
i plombownice poniklowane
dostarcza
Wytwórnia „Ołów”, Łódź, Plac Wolności 10. Żądacie oferty!

Maszyny biurowe
MECHANICZNE WARSZTATY
NAPRAWY 118-K
Jan Jaworski
Warszawa, Chmielna 26
Sprzedaż — Kupno — Zamiana

OBRAZKI od KULESZY
To szczęście w małżeństwie
W-wa, Al. Jerozolimskie 21
Marszałkowska 73
FIRMA EGZ. OD R. 1908

OGŁOSZENIA DROBNE

HANDLOWE

AAA „Bocian”, Zgoda 2. Konfekcja dzianin. Polecamy trykotaże, bieliznę, wyprawki niemowlęce.

AAA Maszyny do pisania, liczenia kupię natychmiast. Maczuder, Marszałkowska 97 a.

AA TEODOLITY — NIWELATORY Zeissa, Wilda, innych firm, wszelki sprzęt mierniczy, nawet uszkodzony, kupię natychmiast, płacimy najwyższe ceny. Matyszkiewicz — Czerski, Wileńska 19 (Praga). 1558

AA Hurtownia perfumeryjno — kosmetyczna, Al. Jerozolimskie 43. 1536

AA Podkowy, hacze, hufale, zgrzebla poleca firma Jaworski, Bagno 6. 1332

AA Sprzedam maszynę do pisania „Tepedo”, cyrkiel francuski, suwak logocymiczny, długą, kalkę na płótnie 20 mb. Żoliborz, ul. Mickiewicza nr. 68-70. 125

A Aparaty i maszyny biurowe, dodatki, części, czcionki Matryce, kalki, taśmy, tusze, farby do powielaczy itp. wielki wybór Jan Jaworski, Chmielna 26, dawniej Krucza 48. 115-K

A Hurtownia „Elteha” wysyła galanterię, guziki, grzebienie, kosmetyki. Jerozolimskie 75 — 12. 1438

A Dykty — forniry — listwy — drzewo. Aleje Jerozolimskie 35. Mechaniczna Stalownia. 1539

A Meble. Tapczany. Amerykański. Sztuki pojedyncze — poleca Ciekowski. Okólnik 11-a, róg Ordynackiej. 1542

Artystyczne farby olejne tubowe. Zygmunt Jentys i Syn. Nowy Świat 8. 1548

APARATY Foto — Kino. Contax, Leica, Robot i inne. Sprzedaż — kupno — zamiana. St. Pecherski, Marszałkowska 99.

Bieliznę wykintną damską, męską, dziecięcą — poleca Wytwórnia „Splendid”, Jerozolimskie 45. 1152

Bliźniera — brylanty — złoto — srebro — zegarki — kupno — sprzedaż — lokaty. Jubilersko zegarmistrzowski Nowak, Nowy Świat Nr 48. 1218

Cement — świeży transport nadszedł. Sprzedaż hurtowa i detaliczna. Centrala Materiałów Budowlanych, Madalińskiego 9. Firma Handlowo-Przemysł. Zakłady Budowlane. P. Libiszowski i S-ka. 1369

Chłodnice do samochodów, ciągników, nowe, reperacja, wymiana. Senałowska 35. 1493

Długoletni kierownik przedsiębiorstwa szewskiego poszukuje pracy. Marszałkowska 73 m. 9. Referencje poważne. 1459

Domy do remontu oraz czynszowe nie uszkodzone wille podmiejskie, place, nieruchomości wielki wybór poleca i poszukuje Koralewski, S-ka. Warszawa, Widok 16-7. 1525

Dykty, forniry, listwy, okucia budowlane, meblowe, narzędzia stolarskie. Choromański, Żurawia 26. 1430

Dywany, firanki, chodniki, wycieraczki. Kupno — sprzedaż. „Okazja”, Marszałkowska 99 róg Nowogrodzkiej. 1219

Dwóch agentów zaangażuje. Artykuł codziennego użytku. Zgłaszaj się w godz. 12-13-a. Warszawa, ul. Poznańska 26, skład papieru. 1463

Farbiarnia parowa i pralnia chemiczna. Farbuje materiały, sztuki i przedmioty w mokach do prób. E. Krzyżkowski, Prosta 50 róg Towarowej. 1206

Fotoaparaty małoobrazkowe Contax — Leica — Retina — Rolleiflex kupię natychmiast. Marian Pujdak, Marszałkowska 79. 122K

GUMOWE artykuły — sprzedaje oraz zakupuje Drogeria Z. Różycki, Marszałkowska 82. 346K

Hurtownia bielizny damskiej, męskiej, dziecięcej, jedwabnej, clajp. Wysocki, Warszawa, Marszałkowska 95 — 28. Prowincja pocztą. 1239

Hurtownia Galanterii Szymański — Napiórkowski, Praga, Targowa 7, dawniej Graniczna 15, ceny fabryczne na naci, jedwabie, pończochy, grzebienie, guziki, koronki i t. p. 1482

Kalosze, śniegowce reperuje fachowo „Star” Warszawa, Chmielna 30. Wodoszczelne zeżowanie obuwia i kapcy gumą. 1153

Klej szwowski wodoodporny do skóry, pianki, linoleum. Szpachlówka samochodowa. Kit okienny. Zygmunt Jentys i Syn. Nowy Świat 8. 1547

Konwie do mleka z hermetycznym zamknięciem 10 do 50 litrów poleca Hurtownia, Brzeska 8. 1560

Korki — różnych wymiarów i gatunków kupuje H. Balicki, Warszawa, Dobra 26. 1134

Korkowe płyty cieplne, bezwzględnie zabezpieczone zimne lokale. Choromański, Żurawia 26. 1430

Kupujemy stale wanilinę, kwas winowy i olejki „Słowianka”, Nowogrodzka 46. 777-K

Kwas siarkowy akumulatorowy balonach 70 kg sprzedaje najtaniej „Mastewal”, Radzyńska 67-a. 1553

MASZYNĘ do pisania, liczenia, również uszkodzoną, kupię natychmiast, dobrze zapłać. Warsztat! naprawy maszyn, Władysław Antoszewski, Marszałkowska 66. 1302

Maszyny biurowe: remonty, konserwacje, zmiana alfabetów niemieckich na polskie. Warsztat maszyn biurowych. Bartoszek — Latak. Aleje Jerozolimskie 28. 1496

Maszyny biurowe. Remonty, reperacje, konserwacje, przeróbki, naprawa wiecznych piór, Mistrz dyplomowany 27-letnia praktyka. Złota 2. Piotr Rudnicki. 121K

Maszyny biurowe wszelkich marek. Teodolity — Niwelatory — Mikroskopy lekarskie. Fotoaparaty małoobrazkowe. Złote pióra. Kupno — Sprzedaż — Naprawa. Marian Pujdak, Marszałkowska 79. 261K

Maszyny do pisania, liczenia, nawet uszkodzone kupuje, naprawia mechanik specjalista. Stalowa 26-14. 1497

Meble: stołowe, orzechowy, wykintny; drugi skromniejszy. Sypialnia, gabinet, szał, kredens, stół, krzesła, tapczan amerykański. Wytwórnia Batorowicza, Chmielna Nr 38. 1317

Metanol chemicznie czysty i inne chemikalia poleca „Centrochemia”, Warszawa, Chmielna 57. Kupimy dla celów własnych każdą ilość kwasu salicylowego. 776-K

Mikroskopy, leżące z pełnym wyposażeniem i niekompletne, uniwersalny mikroskop do mikrofotografii, refraktometry, ewaporatory, kolorymetry, pantografy, busole, teodolity, niwelatory, astrolabie, gonimetry, wysokomierze, wagi analityczne, odważniki, cyrkiel, suwaki, suwmiarki, mikromiery, rultymetry, sztylety, stopery, wieczne pióra, maszyny do pisania, biurowe, portable, maszyny do liczenia, zegary kontrolne dla nocnych dozorców. Sprzedaż — kupno — naprawa. Dom Handlowo-Techniczny „Mikron”, Marszałkowska 94. 1505

Młynskie maszyny, gaza, siatki, nalewy i inne artykuły młynskie poleca „Młynosprzet”, Warszawa, Chmielna 18. 1332

NACZYNNIA emaliowane „Ideal”, sagany żeliwne „Kamienka” poleca Hurtownia: Warszawa, Brzeska 8. 1559

NAPRAWA MASZYN BIUROWYCH, konserwacja, przeróbka nowymi częściami — szybko — fachowo — solidnie. Warsztat naprawy maszyn Władysław Antoszewski. Marszałkowska 66. 1301

Naprawa obrazów silnie podniszczonych, porcelany, brzołów, brzołów, zegarów, przedmiotów artystycznych, artystycznych oraz kupno. Absoluwent Muzeum Louvre, Paryż. Edward Rolski, Żurawia 2 m. 25. 1551

Nici gumowe każdą ilość kupuje wytwórnia tasiek gumowych. Stanisława Rahmowa. W-wa, Szeroka 11. 1317

Nowości życia codziennego — Piękny tapczan Kosewskiego — Fotel-łóżko, to dla znawcy — Robią dobrze wykonawcy — Niech w pamięci będzie Pańskiej — Ze wytwórnia na Poznańskiej — 37. 1368

Odstąpię sklep z szafami, piecykiem, suchą widną auterynią. Punkt odpowiedni na handel: galanteria, tekstylia, skórzaną, drewnianą, zabawkową, papeterię, litym. Wiadomość: Twarda 13 — 1, od godz. 12-16-ej. 1487

Ogrodnicy! sznurek na maty konopny, malowy duży wybór. Pacuski, Królewska 49. 1472

Olejki spożywcze, perfumeryjne, chemikalia, tłuszcz. Kupno — sprzedaż. Koszykowa 49-10. 763-K

Papier, materiały piśmienne, stemplo, druk, przybory biurowe „Plonier” Zgoda 6. Egzystuje od 1924. 1055

Piecyki żelazne, różnych typów, rury, kotłanki, ceny okazyste. Choromański, Żurawia 26. 1430

Pięć stalopalne szamatowa po cenach znizonych poleca Hurtownia, Brzeska 8. 1556

Pończochy, chusteczki, galanteria. Hurt. Warszawa — Praga, Inżynierska 7 m. 30. 1319

Porcelana, stoje, garnki kamienne B-cia Sokolowscy, Warszawa, Piłsa XI-27. 1045

Poważnie przedstawicielstwo na Poznań i okolice przyjmie rutynowany kupiec. Lokal na biuro i gotówka. Oferty: Par, Poznań, Ratajczaka 7, pod l. 86. 374-K

Pół sklepu, wystawa, centrum. Wiadomość Marszałkowska 74 Sklep. 1460

Pracownia jubilerska i zegarmistrzowska. M. Spallński, dawniej śniadecki 1, obecnie Marszałkowska 58 poleca swoje wyroby Sz. Klienteli jak przed wojną. 1422

Przoprowadzi, przewozy towarów, rozładowanie wagonów. Władysław Ogrodowicz, ul. Szpitalna 6. 753K

Przeprowadzi, transporty wszelkich towarów, punktualnie wykonuje „Transloyd”, Nowogrodzka 6. 1341

Radioodbiorniki duży wybór, porcelana, kryształ, upominki. Z. Woronicka, Nowogrodzka 29. 1400

Rurki mosiężne firankowe, średnicy 20,25 mm. Choromański, Żurawia 26. 1430

Sklepy odpowiadające każdej branży za zwrot kosztów odbudowy, wybór wszystkich dzieł. — Stale okazje poleca „Rada” — Sokolnicki, Nowogrodzka 36. 1427

SKÓRGUMA na zółwik, pierwszorzędnej jakości. Warszawa, Al. Jerozolimskie 93-4. 1403

Sprzedamy heblarkę grubościową, podłogówkę, wyrównarkę, frezarkę oraz motor elektr. Stalownia, pl. Trzech Krzyży 8, II podwórze. 1508

Sprzedam: podwozin do rikszy (tandem), 2 łódki, balony do wody sodowej, kołki cukierkowe. Jerozolimskie 35. „Magdalena” do 10 rano. 1545

Szyby okienne, wystawowe, gablotkowe, samochodowe, kit, narzędzia szklarskie kupie — sprzedam — Warszawa, Hoża 27-a „Szkło”. 1494

Tapczan piękny, amerykański, stołowy, sypialni, stół, krzesła, zegar, szafa, sprzedam. Chmielna 45-49, wejście od Alei Jerozolimskich. 1450

Tapczany. Fotele. Łóżka. Amerykański. Materace. Tanie, solidnie wykonuje wszelkie roboty Spółdzielnia Pracy Tapicerów Dekoratorów. Centrala: Zgoda 4. Magazyn: Nowogrodzka 23. Pracownia: Hoża 50. 1557

Teodolit — Wilda — Zeissa — niwelatory — cyrkiel — arylmometr — taśmy kupimy natychmiast. Marian Pujdak, Marszałkowska 79. 123K

TERMO-TECHNIKA. STEFAN TERENC, Warszawa, ul. Żelazna 53-a. Gaz — Obrobka termiczna — Termo-elektryka — ładowanie akumulatorów — Naprawa motocykli — Mechanika — Ślusarstwo — Spawanie. 120-K

UWAGA, KUPCY-PRZEMYSŁOWCY! Polecamy po cenach najniższych barwniki, ultramariny, karbid, świece, terpentynę, kałafonie, kleje, artykuły garbarskie, malarskie, mydlarskie itp. chemikalia. Warszawska Składnica Chemiczna. Warszawa, Marszałkowska 113. 683-K

Warsztat łaski taśmowy kupi firma Stanisława Rahmowa, Warszawa, Szeroka 11. 1481

Wózków dziecięcych źródło. Remonty, części. Wytwórnia „Pieska”, Wronia 6 (Dolajdz: Towarowa-Dworzec). 1449

Wspólnika kulturalnego do sklepu Marszałkowskiej poszukuje. Oferty: księgarnia „Wikkes”, Marszałkowska 59. „Jelna”. 1550

Wyjątkowe okazje! Domy — domki — sklepy — wielkim wyborze poleca oraz nowych zgłoszeń oczekuje „Rada” — Sokolnicki, Nowogrodzka 36. 1429

PRACA

Magazynier narzędziowni i części samochodowych poszukujemy. Zgłoszenia osobiste, ul. Raszyńska 16. 1527

Młoda panienkę do pomocy domowej i krawieckiej. Zgłoszenia: Chmielna 28 m. 13. 1549

Poszukuje wychowawczyni do czteroletniej dziewczynki. Wiadomość: Al. Jerozolimskiej 4 (sklep jubilerski). 1410

Przebieżna zdolna samodzielnie krawcowa jako kierowniczka do salonu mody w Poznaniu na bardzo dobrych warunkach. Wiadomość: sklep galanterijny, Warszawa nr 21. Kaweczki. 355-K

Rzeźnika-mistrza przyjmie do spółki. Wiadomość: Grójecka 23-b. Bar. Zgłaszać się od 4-6 wiecz. 1532

Semochodowej branży urzędnik młody, znający źródła zakupów poszukujący zaraz. Zgłoszenia osobiste. Raszyńska 16. 1526

Zarząd Drogowy w Ciechanowie przyjmie trzech techników drogowych z praktyką na stanowiskach: technika mostowego, technika sekretarza i drogomistrza. Warunki zależne od kwalifikacji. Przydziały żywnościowe wg. norm kolejowych zapewnione. Podania wraz z życiorysem, wskazaniem odbytych studiów i praktyk przyjmują Zarząd Drogowy w Ciechanowie, Orylska 6. 354K

NAUKA

KORRESPONDENCYJNE KURSY Księgozwości. Informacje Lublin, skr. poczt. 105. 353K

Tańców studio B-ci Sobieszkowskich, Chmielna 20 — Tańce salonowe — Balet — „Swing”. 752K

RÓŻNE

Dnia 6 stycznia 1946 r. w godzinach 15-16, jadąc wozem z dworca osobowego (Aleje Jerozolimskie) na Pragę pozostawiłam damską czarną torbę skózaną z pieniędzmi oraz szereg drobności i dokumentów. Uczciwego wóznika lub znalazcę proszę o zatrzymanie całkowitej gotówki, a jedynie o zwrot dokumentów pod adresem: Gróchów, Korynicka 48 m. 3, Antonina Clancata, zamieszkała w Częstochowie. Znalazcę za zwrot jedynie dokumentów, dla którego nie przedstawiają one żadnej wartości sownie wynagrodzić. 392-K

W dniu 22 grudnia 1945 r. na Pl. Kazim. Wielkiego skradziono: dowód osobisty, kartę rejestracyjną RKU, odcinek zameldowania na nazwisko Józefa Zygmunta Tomaszewskiego, zam. W-wie przy ul. Wroniej 23-a. 1535

Kłosa Krystynę poszukuje inż. Kłisiński — Warszawa. Wodociąg. Starynkiewicza 5. 1528

Pomoc techniczna przy instalowaniu, eksploatacji i modernizacji kotłowni, pompowni, hydroforów, filtrów do odzależniania, zmieszania i sterylizacji wody. Trzydziestoletnie doświadczenie. Inż. B. Rudziński, Koszykowa 49 (parter, front). 1535

Skradziono dokumenty na nazwisko Milczarska Irena, proszę o zwrot — Grodzka 6. 1498

Skradzony Nr. 18927 samochodu „Citroen” wystawiony przez PUS Gdańsk uniemożliwia się. 1524

Skrypczo dobre kupię. Por. Kawka. Al. Niepodległości 245 m. 67, od godz. 16-17. 1531

Spólnika-fachowca do sklepu konfekcyjnego i dodatków krawieckich przyjmie. — Miejscowość podwarszawska. Możliwość zamieszkania. Oferty do Gazety, Jerozolimskie 85, pod „Towar lub gotówka”. 1529

Tańców samouczki nowoczesnych, narodowych wysłam. Poznań 2, skrytka 1055. 375-K

LEKARSKIE

Dr. med. Krajewski. Weneryczne, skórne. Nowogrodzka 44. 9-11 i 15-18. 1442

Dr. A. Rusin. Skórne, weneryczne. Okólnik 11-a (róg Ordynackiej). 4-6. 1513

Choroby weneryczne, chirurgiczne, kobiece, wewnętrzne. Lecznica pod Politechniką. Noakowskiego 12. Czynna całą dobę. 1477

Bimber grzeje - bimbier chłodzi

bimber niejednemu szkodzi

Dnia 12 grudnia 1944 roku ukazał się dekret o zwalczaniu potajemnego gorzelnictwa. Później przyszły dalsze zarządzenia i zaostreżenia. Dziś w całej Polsce zarówno potajemna produkcja napojów wysokoprocentowych jak i handel nimi oraz konsumpcja należą do przestępstw, karanych bardzo surowo i wyłączonych spod amnestii.

Wytarta, podziurawiona kapotka, chustka na głowie, zmierzwiowana i zatrokana twarz, nerwowe, ruchliwe ręce. Obok elegancka pani w futrze z wypiekami na twarzy. Koło niej młoda, energiczna dziewczyna w długich butach, typowa „handlująca na wolnym rynku”. Wszystkie kobiety na ławie oskarżonych — przestępczyń przeciwko przepisom dekretu o zwalczaniu potajemnego gorzelnictwa.

Oczekując na rozprawę, która za chwilę się rozpocznie, skargą się na swój los, swoje życie i kłopoty „bimbrowe”, które przywiodły je na ławę oskarżonych, skąd nie ma już wyjścia, nie ma innej drogi, jak tylko ta, na którą wtoczył je złośliwy los.

Jedna sprzedawała samogon na targu z małym, 20-złotowym zarobkiem na litrze, druga w swoim sklepiku, jako zalakowaną butelkę z etykietą monopolową. Trzecia ugasiła nim zmarzniętych wędrowców, którzy jakoby niedawno wrócili z Niemiec. Przyszli zjeść coś gorącego. Ulitowała się nad nimi, bo ma przecież sama obydwie córki gdzieś na wędrownie w Niemczech. Okazało się, że podróżni byli poprostu kontrolerami, że w Niemczech wcale nie byli, że po zjedzeniu smacznej kielbasy na gorąco, spisali protokół i wyszli ze sklepiku, nie zapłaciwszy za konsumpcję.

Rozprawa sądowa dostarcza wiele emocji i budzi nie tylko w zaintereso-

wanych, lecz i w obserwatorach wiele ciekawych refleksji społeczno-prawnych.

Kara za produkcję samogonu jest bardzo wysoka. Więzienie do 15-u lat i grzywna do 500.000 złotych. Sprzedaż w celach zarobkowych jest również zabroniona pod rygorem naj-

surowszej odpowiedzialności.

W sprawach bimbrowych nie ma amnestii, ani zawieszenia kary, ani zasad procesowych, które pozwalają na odroczenie sprawy w razie nieobecności ważnego dla obrony świadka.

Piek.

Solski obywatelem honorowym m. Warszawy

Prezydium Rady Narodowej m. st. Warszawy na posiedzeniu w dn. 9 b. m. uchwaliło nadać Ludwikowi Sol-

skiemu z okazji 70-cio lecia pracy scenicznej godność obywatela honorowego m. st. Warszawy.

Ostatnie dni sprzedaży losów

Ciągnięcie I klasy 15 i 16 stycznia 1946 roku.
Cena losu całego — zł. 200, 1/2 — zł. 100, 1/4 — zł. 50.

371-k

Powitanie Leona Schillera

W środę dn. 9 b. m. w gmachu Zarządu Miejskiego odbyło się zebranie towarzyskie, celem powitania znako-

mitego reżysera Leona Schillera i grupy artystów z jego zespołu, którzy w tych dniach powrócili do kraju.

Co dzień niesie

LISTY DO TURCJI I EGIPITU. Przyjmowanie listów do Turcji i Egiptu odbywać się będzie tylko do 12 bm. Listy ofrankowane według taryfy pocztowej należy składać w ministerstwie spraw zagranicznych, wydział krajów Bliskiego Wschodu, Warszawa, Al. Szucha 23, pokój 217, 219, 220.

NOWE PISMO ROBOTNICZE. Po sześciu latach przerwy ukazał się pierwszy numer żydowskiego pisma robotniczego „Arbeter Cajtung”, organu „Poalej-Sjon” Lewicy. Na całość numeru składają się artykuły: Zerubawla, dr A. Bermana, mgr H. Wassera, B. Epla, D. Sztokfisa, H. Zameczkowskiego, J. Rotenberga, M. Mana i in., poezje Mangera i Szpi-gla oraz kronika międzynarodowego i żydowskiego ruchu robotniczego.

TOWARZYSTWO „TRZEŹWOŚĆ” Biuro Polskiego Towarzystwa walki z alkoholizmem „Trzeźwość” przeniesione zostało do lokalu Naczelnej Izby Lekarskiej, ul. Koszykowa 37, II p., godz. 9 — 15.

PORZĄDKOWANIE PL. 3 KRZYŻY. W związku z przeprowadzeniem

trasy trolleybusów przez Pl. 3 Krzyży zarządzona została likwidacja wszystkich budek, istniejących na tym terenie. Wszystkie budki zostały zamknięte, część uległa już rozbiórce. Właściciele budek w oczekiwaniu na wyrażenie im nowego miejsca handlu, narazie sprzedają swój towar w tym samym miejscu, tylko już nie w budce, a przed budką.

WĘGIEL STANIAŁ. Ceny węgla na wolnym rynku w Warszawie uległy w ostatnich dniach znacznemu obniżeniu. Wczoraj na wózkach można było kupić węgiel po 4 zł. za kilo. W węglarniach liczono po 5 zł. W dalszym ciągu natomiast bardzo drogie jest drzewo.

Warszawa - Wrocław, Warszawa - Szczecin
Nowe bezpośrednie połączenie telefoniczne

Ministerstwo Komunikacji uruchomiło bezpośrednie połączenia telefoniczne Warszawa — Wrocław i Warszawa — Szczecin. Jest to znaczny sukces w dziedzinie rozbudowy dalekosiężnej sieci telefonicznej P. K. P.

Powyższe linie telefoniczne, łączące Ministerstwo Komunikacji z siedzibami Dyrekcji Okręgowych P. K. P. — usprawnia centralny zarząd nad siecią kolejową na nowo przyłączonych terenach zachodnich.

ODPOWIEDZI REDAKCJI

P. Mieczysław Suchocki, Gdynia. List pański otrzymaliśmy dopiero 9 b. m. i przekazujemy go p. Wicepremierowi Mikołajczykowi.

Delegat S. P. B. Rejon II J. S. Za uwagi dziękujemy. Sprawę tę stałe mamy na uwadze.

N. N. Anonimów zasadniczo nie drukujemy.

P. Wojciech C. Nie wydrukujemy. P. St. Mrozowski. Wdzięczni jesteśmy niezmiennie za słowa uznania.

P. S. Łonowicz. Myśli słuszne, ale zamieścić w „Gazecie” nie możemy.

P. Lisiecki, Ożarów. Zupełnie słuszne. My też żałujemy, że nie jesteśmy Persją.

P. J. Komender, Ursus. Wierszy nie drukujemy.

„Stały Czytelnik”. Nie godzimy się z Pańskim stanowiskiem. Nędza dzieci z Kielecczyny nie da się z niczym porównać. Nasza akcja nie wyklucza ofiarności na inne cele społeczne.

P. Antoni Sergiel. Dziękujemy za informację. Odpowiedzi na zapytania otrzyma Pan z P. S. L.

P. J. Sokół. Bolejemy bardzo z powodu tego stanu rzeczy, ale jesteśmy bezsilni.

P. A. Bachtęja. W sprawie zaginionego proszę się zwrócić do P. C. K. Warszawa, ul. Piusa XI nr 24.

Gróje. Może zechce nas Pan odwiedzić w redakcji.

Rada Zakładowa M. Leszczyński i S-ka, Warszawa. Dziękujemy za informację, będziemy o tym pisać.

„Obserwator jeden z wielu”. We wszystkich sprawach solidaryzujemy się całkowicie z Panem. Pańskie obserwacje dowodzą dużej bystrości i inteligencji. Skarbami drezdeńskimi zajmuje się wydział rewindykacji przy Min. Kultury i Sztuki.

P. St. Łatoszek, Jazgarzew. Sprawę tę poruszyliśmy już na łamach naszego pisma.

Otwarcie Teatru Polskiego w rocznicę oswobodzenia Warszawy

W pierwszą rocznicę oswobodzenia Warszawy, w dniu 17 stycznia, nastąpi uroczyste otwarcie Państwowego Teatru Polskiego.

Zarówno gmach, jak i wszystkie urządzenia teatralne zostały nie tylko doprowadzone do pierwotnego stanu, lecz w dużej mierze unowocześnione.

Pierwszym przedstawieniem Państwowego Teatru Polskiego będzie, jak już donosiliśmy, „Lilla Weneda” Juliusza Słowackiego.

Kierownictwo zespołu oraz inscenizację objął Juliusz Osterwa. Dekoracje i kostiumy — Wacława Borowskiego. Muzykę skomponował Tadeusz Szeliński.

W przedstawieniu biorą udział następujący artyści: Elżbieta Barszczewska, Seweryna Bronisłówna, Eugenia Drabik-Witkowska, Bronisława Frej-

tażanka, Maria Habdank-Białobrzaska, Krystyna Królikiewicz, Leokadia Paniewicz, Irena Stelmachówna, Saturnin Butkiewicz, Aleksander Bogusiński, Wojciech Brydziński, Gustaw Burszyński, Wienczyśław Gliński, Władysław Godik, Stanisław Grolicki, Czesław Kalinowski, Tadeusz Kosteński, Henryk Malkowski, Mieczysław Milecki, Norbert Nader, Juliusz Osterwa, Wilhelm Wichurski, Kazimierz Wilamowski, Mikołaj Wołyńczyk, Jerzy Zawadzki, Stanisław Żelenski.

Odbędą się dwie premiery: pierwsza wyłącznie za zaproszeniami 17-go stycznia, druga za płatnymi biletami 18-go stycznia.

Początek przedstawień o godz. 17.30, koniec przed godz. 20-tą.

Prawo małżeńskie majątkowe

Pożyczany udział organizacji kobiecych

W dniu 15 stycznia w sali konferencyjnej Min. Sprawiedliwości odbyło się posiedzenie Komisji Opini-

dawczej w sprawie projektu prawa małżeńskiego majątkowego. Na posiedzenie zaproszeni zostali przedstawiciele stronnictw politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych oraz pracy. Pożyczany

jest udział organizacji kobiecych w Komisji Opiniodawczej.

Ponieważ Min. Sprawiedliwości nie ma adresów wszystkich organizacji kobiecych, jest pożądane, aby zainteresowane organizacje zgłaszały się po zaproszenia do Ministerstwa Sprawiedliwości (ul. Wileńska Nr 2/4).

Propagandowa wystawa fotograficzna wyjeżdża do Paryża, Londynu i New Yorku

Wczoraj (w środę) odbyło się uroczyste otwarcie Centrali „Polskiego Archiwum Krajoznawczego i Fotografii Dokumentarnej” w Warszawie, połączone z pokazem ekspozycji fotograficznych, wydawniczych i graficznych, wykonanych przez tę instytucję na zlecenie i kosztem ministerstwa komunikacji dla wystaw krajoznawczych w Londynie, Paryżu i Nowym Jorku.

Ekspozyty te składają się z kilkuset artystycznie wykonanych powiększeń fotograficznych z wyborowych zdjęć mistrzów fotografii

polskiej, przedstawiających najważniejsze atrakcje krajoznawcze, folklorystyczne, zabytkowe, zdrowiskowe i przemysłowe Polski, ze specjalnym uwzględnieniem terenów ziem odzyskanych. Ponadto wykonano serię barwnych map graficznych i w masowym nakładzie wydany prospekt ofsetowy. Prace te w artystycznym opracowaniu prof. Tadeusza Gronowskiego, ilustrują położenie Polski w centrum szlaków komunikacyjnych Europy oraz rozmieszczenie ośrodków uzdrowiskowych, zabytkowych i przemysłowych.

Sprostowanie PUS-u

W związku z wzmianką p. t. „Skargi młodzieży na stosunki w Domu Akademickim”, umieszczoną w numerze 4-ym „Gazety Ludowej” Państw. Urząd Samochodowy nadsyła nam następujące sprostowanie:

Nie prawdą jest, że „studenci korzystają chwilowo tylko z piętego piętra gmachu”, prawdą jest natomiast, że akademicy korzystają z piętego i szóstego piętra gmachu.

Nieprawdą jest, że kotłownia gmachu ogrzewa jedynie cztery piętra PUS-u, prawdą natomiast jest, że kotłownia gmachu ogrzewa także 5-e i 6-e piętro od czasu, gdy instalacja

centralnego ogrzewania została wyremontowana i uzupełniono braki.

Nieprawdą jest, że „PUS zabronił akademikom używania toalet”, prawdą jest natomiast, że studenci korzystają z ogólnych ubikacji.

Sprawa wchodzenia do gmachu na Placu Narutowicza była pierwszym punktem uzgodnionym z władzami Fundacji Domów Akademickich przy przekazywaniu wyższych pięt budynku głównego oraz pawilonów bocznych. Na terenie zajmowanym przez P. U. S. złożony jest majątek państwowy, który musi być trzeźwili pilnowany i dopilnowany i dlatego chodzenie po tym terenie osób postronnych jest niedopuszczalne.

Kurs Sióstr Pogotowia Sanitarnego PCK

Dnia 23 bm. Okręg Warszawski P. C. K. rozpoczyna kurs dla Sióstr Pogotowia Sanitarnego PCK, który trwać będzie około 6 miesięcy (łącznie z praktyką szpitalną).

Warunki przyjęcia na Kurs: a) wiek od 18 do 45 lat, b) dobry stan zdrowia, c) odpowiednie kwalifikacje moralne (referencje 2-ch osób pracują-

cych), d) ukończenie szkoły powszechnej, e) podpisanie zobowiązania o gotowości stawiania się na wezwanie PCK.

Kurs jest bezpłatny. Zapisy przyjmuje Wydział Sanitarny Okręgu Warsz. PCK. (Piusa XI 24/26, front, II p.) w godzinach od 9-ej do 13-ej.

Bandyci w Świdrze pod Warszawą

Ofiarą mordu padła kobieta

Jesienią ub. r. nie było w Świdrze prawie nocy bez napadu rabunkowego. Bandyci rozzuchwalili się do tego stopnia, że podjeżdżali autami ciężarowymi, terroryzowali mieszkańców, rabowali doszczętnie wszystko, a ludzi kaleczyli lub zabijali. Na skutek alarmu w prasie oraz interwencji u władz bezpieczeństwa — wszystko przysichło. Okazało się jednak, że nie na długo.

Bo oto ostatnio, poczynając od okresu Świąt Bożego Narodzenia, zaczęły się napady na nowo. Dnia 4 b. m. z wieczora około godz. 7-ej na-

padła uzbrojona banda na mieszkanię miejscowego właściciela sklepu p. Palko przy ul. Majowej. Gdy żona właściciela zaczęła rozpaczliwym głosem wzywać ratunku, bandyci puścili serię kul z automatu, kładąc ją trupem. Zamordowana osierociła dwoje małych dzieci.

Mieszkańcy Świdra (a także i sąsiedniego Otwocka) są zrozpaczeni i bezradni. Nie mają się czym bronić, zdani są zupełnie na łaskę bandytów.

Błagają o szybką i skuteczną pomoc ze strony władz bezpieczeństwa.

WYDAWCA: NKW POLSKIEGO STRONNICTWA LUDOWEGO.

Odpowiedzialny za pismo: Komitet Redakcyjny w składzie: Kazimierz Banach — przewodniczący, Zygmunt Augustynski — redaktor polityczny, Jerzy Włodarski — redaktor techniczny. Redaktor przyjmuje w dniu powszednim w godz. 12 — 13 Sekretariat redakcji czynny codziennie od 10-tej do 16-tej. Recepty nadesłanych redakcji nie zwraca.

Adres redakcji i administracji: Warszawa, Al. Jerozolimskie 85. Tel. Nr. 84061. Redakcja nocna od godz. 15. Możliwość odbioru: 60. kwatera z 170.

Przebieg: wóz z opłatą pocztową: za miesiąc: 12 zł. kwartał: 36 zł. pół roku: 72 zł. rok: 144 zł. Numer poje dyńczy 21.2. — Opłatę wpłacać na konto PKO Nr. 1-770.

Numer złożony w drukarni PSL Nr 1, Warszawa, ul. Hoża 48, odbito w drukarni „Czytelnik” ul. Marszałkowska 3/5.

Obowiązkiem każdego obywatela
pomóc zdemobilizowanym żołnierzom

SPORT

Inicjatywa, której trzeba przyklasnąć

Międzyuczelniane zawody pływackie AZS

W pierwszych dniach lutego stołeczny AZS organizuje międzyuczelniane zawody pływackie na basenie YMCA w Warszawie przy ul. Konopnickiej 6. Zapowiadany jest start studentek i studentów uczelni warszawskich, zarówno członków, jak i nie członków AZS w ilości 10 zawodników z każdej uczelni.

Program zawodów przewiduje: 100 m pań i panów stylem klasycznym, dowolnym i grzbietowym, 200 m pań i panów stylem klasycznym oraz 200 i 400 m pań stylem dowolnym, poza tym sztafety

3x100 stylem zmiennym pań i panów i 4x100 stylem dowolnym pań, ponadto 150 m stylem zmiennym 3x50 m pań i panów. Punktacja za indywidualne konkurencje 5, 3, 2, 1, za zespołowo 10, 6, 4, 2.

Przewidywane są nagrody: rzeczne dla zwycięzcy i zespołu, indywidualne dla poszczególnych zwycięzców. Zawody mają na celu wzbudzić jak największe zainteresowanie akademikami sportem pływackim i popularyzować go w środowisku studenckim. Inicjatywę AZS-u trzeba szczerze przyklasnąć.

Liga hokejowa w Polsce

Polski Związek Hokeja na lodzie nosi się z zamiarem utworzenia Ligi Hokejowej w Polsce. W skład Ligi w roku bież. wchodziłyby 5 zespołów, a mianowicie: Cracovia, AZS względnie Lechia poznańska, Legia Warszawa, ŁKS Łódź oraz Pogon-Kaglowice względnie Piast z Cieszyńska.

Projekt zasadniczo niezły, tylko wobec niekorzystnych warunków atmosferycznych zimy roku bieżącego mający charakter raczej teoretyczny. Liga może być utworzona, z przeprowadzeniem rozgrywek, mamy wrażenie — będzie b. ciężko. Co do formy Cracovii, nie ma dwóch zdań, że

reprezentuje dziś najwyższy poziom naszego hokeja, co do pozostałych drużyn, z wyjątkiem może Piasta i ŁKS, którego zawodnicy byli już w roku bież. na toze, można jeszcze trochę dyskutować, czy zasługują na ten niewątpliwie awans.

Naszym zdaniem, należałoby wszystkie powstałe w Polsce drużyny hokejowe dopuścić do turnieju kwalifikacyjnego, na podstawie którego można byłoby utworzyć Ligę I klasą A. To byłoby najbardziej racjonalne, ale na to potrzebne są trzy warunki: mroź, mroź i jeszcze raz mroź.

przed meczem bokserskim Polska — Czechosłowacja.

Cracovia będzie obchodziła w roku bież. jubileusz 40-lecia istnienia i działalności. W związku z tym kierownictwo klubu wysłało do Sparty (Praga) zaproszenie na przyjazd do Krakowa na dwa towarzyskie spotkania piłkarskie z Jubilatką.

W niedzielę, dnia 13 bm., odbędzie się mistrzostwa pływackie Warszawy w sali YMCA przy ul. Konopnickiej 6. Wstęp dla młodzieży 10 zł. dla dorosłych — 20 zł.

Drużyna OM TUR w Jeleniej Górze po zakupieniu inwentarza hokejowego przeprowadza regularną suchą zaprawę. W najbliższych dniach „turywcy” wyjadą na lod.

Krakowska Wisła wysunęła się na czoło tabeli w grach o mistrzostwo okręgu w koszykówce, bijąc swego najgroźniejszego rywala Cracovię 29:25.

W finałach pierwszego kroku bokserskiego zwycięstwa uzyskali: w wadze muszej Majerski (Wisła), w wadze koguciej Boster (Wisła), w wadze piórkowej Dwernicki (Cracovia), w lekkiej Dudzik (Wisła), w półśredniej Natkaniec (Wisła), w średniej Małula (Wisła).

EGZAMINY SĘDZIEWSKIE

Dnia 17 bm., o godz. 16 odbędzie się dodatkowe egzaminy teoretyczne dla kandydatów na sędziów piłki nożnej w lokalu OM TUR przy ul. Mokotowskiej 3 w Warszawie.